Meclis dün açıldı, Atatürk çok mühim bir nutuk irad etti.

AKŞAM

Kıymetli misafirimiz bu akşam Belgrada hareket ediyor.

Sene 19 — No. 6482 — Fiatı her yerde 5 kuruş | PAZARTESİ — 2 TEŞRİNİSANİ 1936 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24243 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Meclis, dün Atatürkün çok mühim bir nutkile açıldı

Iskenderun ve Antakya hakkındaki katî cümleler emsalsiz bir heyecan havası yarattı

Salon "Bravo, yaşa, var ol„ sadaları ve alkış seslerile çınladı, mebuslar ayağa kalkarak Atatürkü ve onun şahsında Türk milletinin azim ve iradesini selâmladılar

Ankara 1 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisinin beşinci devre ikinci içtima senesi bugün Cumhurreisi Atatürkün emsalsiz tezahürata vesile veren ve dakikalarca alkışlarla kesilen çok mühim bir nutkile açıldı.

Büyük Millet Meclisinin dinleyicilere mahsus yerler daha saat on üçten itibaren kesif bir kalbalık tarafından doldurulmuştu.

Saat on dörde doğru Ankaradaki bütün devlet elçileri kendilerine tahsis edilen iki balkonu işgal etmişlerdi. Riyaseticumhur locasının iki tarafındaki localardan biri Sovyet Rusya Assoviyakim kurumu şefi general Eydeman ve maiyetine tahsis edilmişti. Sovyet Rusyanın Ankara büyük elçisi Karahan da misafirlerimizle beraberdi.

Diğer localarda bayan Afet ve ilk kadın tayyarecimiz Sabiha Gökçenin oturdukları görülüyordu.

Saat tam 14 te mebuslar salondaki yerleri aldılar. Meclis reis vekillerinden B. Refet (Bursa) tarafından açıldı, yoklama yapıldıktan sonra reis Atatürkün senelik nutkunu söyliyeceğini haber verdi. Atatürk salona girdiği zaman bütün meclis ayağa kalktı, dakikalarca alkışlandı. Atatürk alkışlar arasında ağır ağır kürsüye çıktı. Nutkunu irad etti.

Yedinci sahifemizde aynen neşrettiğimiz bu nutukta Atatürk İngiliz kralı samajeste sekizinci Edvardın memleketimizi ziyartile artan dostane münasebetlerimizi ve Sovyet Rusya ile on beş senelik bir tarihe malik olan sıkı dostluğumuzu ve komşu devletlerle dostluğumuzu izah ederken alkışlar son dereceyi buldu.

Atatürkün İskenderun, Antakya meselesinde Türk noktai nazarını ve Türk milletinin bu mesele etrafındaki hassasiyetini ifade eden katî cümleleri mecliste emsalsiz bir heyecan havası yarattı. Salon bravo, yaşa, varol ve alkış seslerile çınladı.

Bu cümlelerin sonunda mebuslar ayağa kalkarak Atatürkü ve onun şahsında Türk milletinin azim ve iradesini selâmladılar.

REİS SEÇİMİ

Ankara 1 (Telefonla) — Atatürkün nutkundan sonra reis seçimi yapılmıştır. Abdülhalik Renda 321 reyle ve ittifakla reis, Nuri Conker ikinci reis seçilmişlerdir.

Reis vekilliklerine Tevfik Fikret ve Refet (Bursa), idare âmirliklerine Halit Bayrak, İrfan Ferit, Saim, riyaset divanı kâtipliklerine Ziya Gevher, Naşit Hakkı, Ali (Çorum), Süreyya (Tokat), Ali Muzaffer (Konya), Bekir Kaleli seçilmişlerdir.

Dün çok mühim bir nutukla Meclisi açan Cumhureisimiz Atatürk

Atatürkün nutkundan bazı parçalar

Hakikî sahibi öz Türk olan İskenderun ve havalisinin mukadderatı üzerinde ciddiyet ve katiyetle durmağa mecburuz

1 — Her Türk çifçi ailesinin geçinebileceği ve çalışacağı toprağa malik olması behemehal lâzımdır.

2 — Maliyemiz memnun kalacağımız surette müsbet ve verimli vaziyettedir.

3 — Hayatı ucuzlatmak icap ettikçe vergileri indirmek siyasetine devam edeceğiz.

4 — Millî paramızın fiilen müstakar olan kıymeti muhafaza olunacaktır.

5 — Ordumuzu en yeni vasıtalarla mütemadiyen teçhiz etmeğe çalışıyoruz. Deniz silâhlarına ehemmiyet veriyoruz. Kuvvetli bir hava ordusu vücude getirmek yolunda iyi neticelere doğru emniyetle yürümekteyiz.

6 — İngilizlerin büyük kralile aramızda husule gelen dostluğun milletlerimizin temayülâtına uygun olarak iki hükûmet arasında fiilen inkişaf etmekte olan samimî münasebat üzerinde hayırlı tesirine şüphe yoktur.

7 — Möntrö muahedesi âkidleri umumî sulh işine de değerli hizmet etmiş oldular.

8 — Türk - Sovyet dostluğu tabiî inkişafında devam etmektedir.

9 — Dost ve müttefikimiz Yugoslavyanın yüksek başvekil ve hariciye nazırının millî bayramımızda aramızda bulunması bize ayrı bir sevinç verdi. Balkanlılar arasındaki kardeşliğin tarsini bizim ötedenberi başlıca emelimizdir.

10 — Türkiyenin bütün devletlerle münasebetlerinin iyi olduğunu memnuniyetle kaydederim.

11 — Bu sırada milletimizi gece gündüz meşgul eden başlıca büyük bir mesele hakikî sahibi öz Türk olan İskenderun ve havalisinin mukadderatıdır. Bunun üzerinde ciddiyet ve katiyetle durmağa mecburuz.

Bu mühim nutkun metnini yedinci sahifemizde okuyunuz.

Pazartesi konuşmaları:

Bulgarlar ve tanzimat

Hasan Âli Yücel

(Altıncı sahifemizdedir.)

Kıymetli misafirimiz

M.Stoyadinoviç bu akşam Belgrada hareket ediyor

Dün patriği ziyaret etti, öğle yemeğini Adada yedi

Yugoslav başvekili patrikhanede

Muhterem misafirimiz dost Yugoslavyanın kıymetli başvekili M. Stoyadinoviç ve refikası dün sabah Yugoslavyanın Ankara elçisile birlikte patrikhaneyi ziyaret etmişlerdir.

Saat 11 de patrik Perapalas oteline giderek bu ziyareti iade etmiştir.

Dost memleket başvekili ile refikaları ve maiyetleri erkânı saat 13 de otomobillerle Tophane rıhtımına inmişler ve Sakarya motörile Büyükadaya gitmişlerdir. Yugoslavyanın Ankara elçisi M. Lâzaroviç ve Belgrad elçimiz bay Haydar ve mihmandarları misafirlerimize refakat etmişlerdir.

Adada Kalipso otelinde vali tarafından misafirlerin şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafetten sonra araba ile bir gezinti yapılmıştır.

Akşama doğru misafirlerimiz Sakarya motörüne binerek Tophane rıhtımına çıkmışlar ve Perapalas oteline gitmişlerdir.

Kıymetli misafirlerimiz bugün şehrimizdeki Yugoslav tebaasını ve gazetecileri kabul edeceklerdir. Dost memleketin başvekili ve refikaları bu akşamki trenle memleketlerine avdet edecekler ve istasyonda büyük merasimle uğurlanacaklardır.

(Devamı 6 ncı sahifede)

En gülünç adam !... (2)

[Akşam'ın yeni müsabakasını teşkil eden bu karikatür serisi (15) resimden ibarettir. Bu seriye ait (15) karikatür gün aşırı bu sütunlarda çıkacaktır. Bu gülünç tiplerin içinden hangisini en gülünç bulursanız onu kesip (15) karikatürün altındaki kuponlarla beraber göndereceksiniz. 15 kuponu tamam göndermiyenler müsabakaya giremezler.]

AKŞAM ın karikatür müsabakası kuponu: 2
(Bu kuponu kesip saklayınız)

Son dakika

M. Musolini dün mühim bir nutuk söyledi

"Demokrasi çürümüş, müşterek emniyet iflâs etmiştir. Akdenizde kendimize ait hakları müdafaaya hazırız,, diyor

Roma 2 — M. Musolini dün Milânoda mühim bir nutuk söylemiştir. Roma üzerine yürüyüşün 15 inci yıl dönümü münasebetile söylediği bu nutukta demiştir ki:

«Demokrasinin çürüdüğü şu devirde hakikî emniyet ittifak sistemlerine istinad etmektedir. Silâhları tahdid etmek hulyası boşa çıkmıştır. Kollektif emniyet sisteminin de hayal olduğu anlaşılmıştır.

İtalyanın devletlerle olan münasebatına gelince, 1935 de Fransa ile bir anlaşma yapmıştık. Fakat anlaşma çok kısa sürdü, onu zecrî tedbirler takib etti. Fransa, Cenevrenin kararına bakarak hâlâ Habeş imparatorluğunun mevcut olduğunu sanıyor.

İtalya, 52 devletin almağa kalktıkları bütün tedbirlere rağmen habeş zaferini kazandı. Fransa bize ihtiyatkâr vaziyet aldıkça, bizim de ona karşı ayni surette vaziyet alacağımız şüphesizdir.

BOLŞEVİZMLE MÜCADELE

Berlin konuşmaları mühim neticeler vermiştir. Bolşeviklerle mücadelemize bütün şiddetimizle devam edeceğiz. Biz komünizmi vaktile kendi memleketimizde kendi kanımızla yenmiş bir milletiz.

Macaristan adalet bekliyen bir memlekettir. Beklediği adalet tahakkuk etmedikçe Tuna havzasında istikrar teessüs etmez. Macaristan haricinde 4 milyon Macar kaldığı unutulmamalıdır.»

«Yugoslavya ile İtalya arasındaki hava düzelmiştir. İki memleket arasında iyi münasebetlerin teessüs ihtimalini daha çok önceden söylemiştim. Bugün iki memleket arasında maddî, manevî, siyasî, iktisadî dostluk sağlamlanmaktadır.»

AKDENİZDE

Şimdiye kadar hep karadan bahsettim. Fakat İtalyanın bir deniz memleketi olduğu nasıl unutulabilir?

Akdeniz İngiltere için nihayet bir muvasale yolu olabilir. Fakat bizim için hayatın kendisidir. Bu söyleyişim belki bininci söyleyişimdir. Yine tekrar edeyim. Biz hiç himsenin yolunu tehdit etmek niyetinde değiliz. Ancak bir şartla! Haklarımıza ve menfaatlerimize dokunulmasın.

Haklara riayet eden mütekabil anlaşmalara her zaman hazırız. Böyle olmazsa İtalya misli görülmemiş bir cesaretle Akdenizde kendisine ait hakları müdafaa edecektir.

Rejimin onbeşinci yıl için direktifleri şunlardır. Uzak, yakın bütün memleketlerle sulh, silâhlı bir sulh. Havada, denizde, karada silâhlanma programı muntazaman devam edecektir.

HARİCDEKİ TESİRLER

Budapeşte 2 (Akşam) — Macar siyasî mahafili M. Musolininin nutkunu memnuniyetle karşılamıştır. M. Musolini, Macaristanın muahedelerde değişiklik yapılması davasında ilk defa olarak katî vaziyet alıyor.

Paris 2 (Akşam) — M. Musolininin nutku burada ihtiyatla karşılanmıştır.

Irak Filistine yardım edecek

Yeni hükûmet Filistin kabinesine bir telgraf gönderdi

Kudüs 2 (A.A.) — Yeni Irak hükûmeti, Filistin komitesine bir telgraf göndererek eski hükûmetin yaptığı yardımı kendisinin de aynen yapacağını ve yeni hariciye bakanını Filistine göndererek İngiliz komisyonuna verilecek vesaikin hazırlanmasına yardım edeceğini vadeylemektedir.

IRAK VEKAYİİNDE ALMAN PARMAĞI VARMIŞ

Paris 1 (A.A.) — Gazetelerin çoğu, Irak vakayiinde Alman propagandasının izlerini görmektedir.

Ere Nouvelle, diyor ki: Irakta vaziyetin altüst olması, birbirini müteakib Mısır, Filistin ve Suriyeyi karmakarışık etmiş olan vakayi ile münasebettardır. Bütün Arap memleketlerinde nazi propagandasının tesirinin izleri vardır.»

Echo de Paris, Londra muhabirinin bir mektubunu neşretmektedir. Muhabir bu mektupta diyor ki:

«Filistin hadiseleri ile Bağdad kıyamı arasında muhakkak surette bir rabıta vardır. Arapların bazı devletlerin museviler lehindeki siyasetine karşı duymakta oldukları infialden istifadeye hazır olan Hitlerci Almanyanın Bağdaddaki hükûmet darbesinde parmağı olup olmadığı suale şayandır.»

Emden bugün geliyor

Bu hafta içinde Tarabyada merasim yapılacak

Emden Alman kruvazörü bugün limanımıza gelecektir. Harbi umumî iptidalarında Hind ve Çin denizlerinde dehşet salan Emden gemisi aylarca sonra çok faik kuvvetler tarafından batırılmıştı.

Harbi umumiden sonra Almanlar bugün şehrimize gelecek olan Emden kruvazörünü yaptırmışlardır. Emden kruvazörünün amiralı ve zabitanı bugün valiyi ziyaret edeceklerdir.

Harbi umumide Çanakkalede ölen Alman askerlerinin kemiklerini getirecek olan Oğuz vapuru dün de limanımıza gelmemiştir. Bugün Emden kruvazörü ile birlikte geleceği haber alınmıştır. Vapurdaki Alman askerlerinin kemikleri Tarabyada Alman sefarethanesine çıkarılacaktır. Bu münasebetle hafta içinde merasim yapılacaktır.

Halk cephesi dağılıyor mu?

Fransız komünist partisi kabineye hücum ediyor

Paris 31 (A.A.) — Komünist fırkası umumî kâtibi M. Torez, verdiği bir nutukta, Blum kabinesini şiddetle tenkid ederek faşizm önünde kapitülâsyon sıyasasına nihayet verilmesini istemiş, komünist grupunun Gardmobilin genişletilmesi tahsisatını mecliste reddedeceğini bildirmiş ve dış sıyasayı Hitler önünde teslim olmak ve İspanya demokrasisinin muhasarasından mesul olmakla ittiham etmiştir.

M. BLUM ÜMİDLİ

Paris 2 (Akşam) — Başvekil M. Blum dün sosyalist gazetelerin senelik ziyafetinde bir nutuk irad etmiştir. Nutukta demiştir k:

«Halk cephesi hükûmeti devam edecektir. Şimdiye kadar olduğu gibi bütün güçlükleri yeneceğiz. Bugünkü hükûmetin programı sosyalist programı değil, halk cephesi programıdır.»

Bu Sabahki Telgraflar

Amerikada seçim mücadelesi

Iki namzed birbirlerine şiddetli hücumlarda bulunuyor

Nevyork 1 — M. Ruzvelt Maslisson Squarede kalabalık bir halk kütlesine hitaben mühim bir nutuk söylemiştir. Şiddetli alkışlarla bir çok defalar kesilen bu nutukta maksadının demokrasiyi teceddüde kavuşturmak olduğunu söylemiş, sulhün muhafazası için sarfedilen gayretleri tekrarlamış, bundan sonra demiştir ki:

«Sulhün eski düşmanlarına karşı mücadele etmek mecburiyetinde kalmıştım. Bu düşmanlar şunlardır:

İş ve maliye âlemindeki inhisarlar, bankalar spekülâsyonları, sınıflar arasındaki münaferet, mıntakavîciliğin ifrata vardırılması, ve bundan müstefid olan kimseler para kuvvetile idare edilen bir hükûmet canilerden mürekkep muntazam bir çete tarafından idare olunan bir hükûmet kadar tehlikelidir.»

M. Ruzvelt bu kuvvetin kendisi aleyhinde birleşmiş olduklarını beyan ve fakat onların bu kinlerini memnuniyetle kabul etmiş olduğunu ilâve etmiştir.

Hatib M. Landonun meydan okumasına mukabele olmak üzere programını izah etmiştir. Bu program şunları ihtiva etmektedir:

İçtimaî tedbirler, hakkında yeni kanunlar, ziraati ıslah suretile çiftçilere müzaheret, işsizlere faydalı iş bularak yardım ilh... M. Ruzvelt nutkunun sonunda ortada harb tehlikesi mevcud olduğunu beyan ederek demiştir ki:

«Harbi kendileri için bir menfaat menbaı telâkki etmeyen insanlar benim yanı başımdadır.»

M. LANDONUN NUTKU

Saint Louıs 1 (A.A.) — M. Landon, bir nutuk söyliyerek M. Ruzveltin takib etmiş olduğu siyaset yüzünden memlekette on bir milyon kişinin işsiz kalmış olduğunu ve istikbali de taahhüd altına sokan bir takım masraflar ihtiyar edilmiş bulunduğunu söylemiş ve memlekette işlerin biraz revaç bulmasının sebebi yeni kanunun âli mahkeme tarafından reddedilmiş olması olduğunu ilâve etmiştir.

Atatürk

Küçük sanatlar sergisinde

Ankara 1 (Telefonla) — Atatürk meclisten dönüşlerinde elişleri ve küçük sanatlar sergisini şereflendirmişlerdir.

Atatürk sergide bir buçuk saat kadar kalarak teşhir edilmekte olan eşyaları ayrı ayrı tedkik buyurmuşlar ve bilhassa tezyin sanatleri kısmına fazla alâka göstermişlerdir. Atatürk, ayrılırlarken ekonomi bakanı B. Celâl Bayara sergiyi faydalı bulduklarını söyliyerek takdir buyurmuşlardır.

Çekoslovakya askerî tedbir alıyor

Prag 2 (A.A.) — Hükûmet bir emirnameye istinaden millî müdafaa için muvazzaf hususî bir muhafız teşkilâtı vücude getirmiştir. Bu teşkilâtın vazifesi dahilde asayişi muhafaza etmek hudutların emniyetini temin eylemek, icabında gümrük idarî işlerinde teşriki mesaide bulunmaktır. Bu teşkilât askerî mahiyette olacak ve askerî terbiye görecektir.

Ithalâtı kontrol

Hayatı ucuzlatmak için alınacak tedbirler arasında bu da vardır

Ankara 1 — Hayatı ucuzlatmak için hükûmetin tedbirler alacağı bildirilmişti. Bu tedbirler arasında ithalâtın da, ihracat gibi, kontrolu vardır. Bir ithalâtı kontrol kanunu yapılacaktır.

Dahilde istihsal edilen maddeleri ucuzlatmak için istihsal arttırılacaktır. Hariçten gelen maddelere gelince, benzeri memlekette kuruluncaya kadar en az mutavassıt elden geçerek ucuz girmesi temin edilecektir. Türkofisin hariçteki memurları bununla meşgul olacaklardır. İthal edilecek mallar için ithal şahadetnamesi verilecek, sigorta ve nakliye masrafları hesap edilecektir.

Hükûmet bazı ithal maddelerinin fiatini zaman zaman yükselten kimselere karşı mücadele açacak, tröstlerin önünü alacaktır.

Patriğin muhterem misafirimize ve zevcesine hediyesi

Dün sabah muhterem misafirimiz M. Stoyadinoviç Rum patrikhanesini ziyaret ettiği zaman Rum patriki kendisine hitaben kısa bir nutuk irad ederek bu ziyaretinden dolayı Rum kilisesinin duyduğu sevince tercüman olmuş, Yugoslav başvekili de cevabında, Fener patrikhanesini ziyaret etmek suretile eski bir arzusunu yerine getirdiğinden bahtiyarlık hissettiğini söylemiştir.

M. Stoyadinoviç patrikhaneden ayrılacagı sırada Rum patriki kendisine «kiliseye büyük hizmetlerinden», zevcesine «kiliseye sadakat ve hürmetinden dolayı» birer murassa salip vermiştir

Pariste mühim müzakereler

Hariciye nazırı Alman, Belçika, Italyan elçilerile görüştü

Paris 1 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Fransız dış işleri bakanı M. Delbos, birbiri arkasına, Almanya büyük elçisi ile 45 dakika, Belçika büyük elçisi ile bir saat ve İtalyan büyük elçisi ile bir saat 20 dakika görüşmüştür.

Salâhiyettar makamlar, bu ziyaretler hakkında tam bir ketumiyet muhafaza etmekte ve bu ziyaretlerde yeni hiç bir meselenin veya vakanın konuşulmadığını teyidle iktifa eylemekte iseler de, sanıldığına göre bu mülâkat neticesinde M. Delbos, Belçikanın bitaraflığını ilânı ve İtalya - Almanya müzakereleri akabinde muallâkta bulunan Avrupa meselelerinin arzettiği umumî manzara hakkında bir fikir edinmiştir.

Paris 1 — Gazeteler dün Alman, İtalyan ve Belçika sefirlerinin Fransız hariciye nazırlarile yaptıkları görüşmeden uzun uzadıya bahsediyorlar. Bu görüşmeler Lokarno misakına dairdir. Belçika şimdi müşahid vaziyetindedir.

Almanya ve İtalya Lehistan ve Çekoslovakyasız bir Lokarno paktını kabul edeceklerdir. İtalya, Lehistanın da ileride bu pakta girmesini istiyor. Almanya buna mütemayildir. Fakat Çekoslovakyadan bahsedilmesini istemiyor.

Pragda verilen kararlar

Fransa ile ittifaka sadık kalınacak

Bükreş 1 (A.A.) — Çekoslovakya hariciye nazırı M. Croftanın bir beyanatı neşredilmiştir. M. Crofta, bu beyanatında Prag görüşmelerinin neticelerini tasrih etmektedir.

1 — Fransaya karşı girişilmiş olan taahhüdlere sadakat, küçük itilâfı teşkil eden üç memleketin haricî siyasetlerinin mihveri olarak kalmaktadır. Bu devletler, «Bitaraflık» denilen prensipe düşmandırlar.

2 — Çekoslovakya, Sovyet Rusya ile hali hazırda mevcud olan münasebetleri idame etmektedir. Rumenler de bunun zarurû olduğunu teslim etmişlerdir.

3 — Çekoslovakya, Romanya - Leh münasebatının salâh bulmuş olmasından çok memnundur ve bu salâhın Çekoslovakya ile Lehistan arasında daha iyi bir anlaşma husulüne medar olacağını ve Çek - Sovyet ittifakının Romanya ile Rusya arasında münasebetleri daha ziyade iyileştirmeğe yardım edeceğini ümid eder.

4 — Çekoslovakya, müttefiklerini daima haberdar tutmak şartile Almanya ile müzakerelerde bulunmağa hazırdır.

Şimendiferlerimiz

Malatya - Hekimhan hattı bugün işletmeye açıldı

Hekimhan 1 (A.A.) — Bugün 12 de Malatya - Hekimhan hattı işletmeye törenle açıldı. Hekimahan istasyonunda binlerce halk toplanmıştı. Hatipler cumhuriyetin feyizleri ve Atatürkün büyüklüğü üzerinde heyecanlı sözler söylediler. Bu sözler halkın coşkun ve heyecanlı alkışlarile bir çok defalar kesildi.

İngilterede esrarengiz yangınlar

Londra 2 (A.A.) — Sunday Chronicle gazetesinin bildirdiğine göre, son zamanlarda bir çok tayyare meydanlarında ve mühimmat fabrikalarında çıkan yangınların önüne geçmek için hükûmet çok ciddi tedbirler almıştır. Bu yangınlar suikaste hamlolunmaktadır.

İktisat müsteşarı geldi

Avrupada bulunan İktisad müsteşarı bay Faik Kurdoğlu bu sabahki ekspresle şehrimize dönmüştür.

Madrid etrafında

Nasyonalistler şehre 19 kilometreye kadar ilerilemişler

Paris 2 (Akşam) — Madrid etrafında muharebeler devam ediyor. Hükûmet nasyonalistlerin taarruzunu durdurduğunu iddia ediyor. Nasyonalistler ise bir çok muvaffakıyet haberi veriyorlar.

Bu haberlere göre Madrid yakınında Valdemora işgal edilmiştir. Burasının işgali ile Madrid - Valans yolu kesilmiştir. Nasyonalistler Madride 19 kilometre mesafede bulunuyorlar. Tayyare karargâhı şimdiden top ateşi altındadır.

Madridin boşaltılmasına başlandığı söyleniyor.

İSPANYA MİLLİYETÇİLERİNİN TEBLİĞİ

Salamanca 1 (A.A.) — Nasyonalist başkumandanlığı tarafından neşredilen bir tebliğde deniyor ki:

Madridin cenup mıntakasında nasyonalist kuvvetler Madrid istikametinde 15 kilometre ilerlemişlerdir. Marksistler muharebe meydanında 130 ölü ve 2 top ile 10 Fransız mitralyözü bırakmışlardır

Asturya cephesinde nasyonalistler Mora nehri yakınında Marksistleri inhizama uğratmışlardır. Bunlar, bir çoğu ecnebi olmak üzere bir çok ölü vermişlerdir.

Bu tebliğde Madrid hükûmeti tebliğlerinde bildirilen haberler tekzip ediliyor.

Bir kız kuyuya düşerek boğuldu

Şehremininde Bedia adında bir genç kız ailesinin taşındığı yeni evde kuyuya bakarken içine düşmüştür. Bedia boğulmuştur.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Ziraat mahsulleri

Hayatı ucuzlatmak meselesi hükûmetçe ciddî surette ele alınınca, erişilecek hedefler arasında ziraî mahsulâtın fiatlerini indirmek birinci derecede yer tutabilir.

Dikkat edilecek olursa, görülür ki bizim köylerde elde ettiğimiz ziraî mahsulât yüksek fiatle satılıyor. Yanı başımızda Bulgaristanda çıkan bir mahsul bizde yetişen ayni mahsule nisbetle daha ucuza mal oluyor.

Bu neden ileri geliyor? Köylümüzü tamahkârlıkla, insafsızlıkla itham etmeğe insanın dili varmaz. Çünkü zavallının hayatını biliyoruz, halini gözlermizle görüyoruz. Bizde köylü hem pahalı satıyor, hem refaha nail olamıyor.

Bunun sebebi iki bakımdan araştırılabilir. Köylünün bir takım ihtiyaçları vardır. Her şey onun tarlasında yetişmez. O da para verip esvap ve saire almak mecburiyetindedir. Eğer köylü satın almağa mecbur olduğu maddeler için çok para vermek zaruretinde kalırsa tabiidir ki yetiştirdiği mahsulü yüksek fiatle satmak ıztırarındadır. Başka türlü yaşıyamaz. Nasıl ki işte sıkıntı çekiyor. Şu halde, ziraat mahsulâtımızın pahalı olmasının bir sebebini köylünün zarurî ihtiyaçlarını pahalı fiatle tedarik etmesi teşkil edebilir.

Bizde istihsal tarzının iptidaî bir halde bulunması da diğer bir sebep teşkil edebilir. Ziraî mahsullerden bahsederken yalnız köylüyü düşünmemelidir. Tohum kullanarak ziraat eden çiftlik ve tarla sahipleri de vardır. Bunlar ameleye fazla para verirlerse, basılı istihsal işini ucuza mal edemezlerse tabiidir ki mahsullerini yüksek fiatle satmağa mecburdurlar.

Ziraat mahsullerinin pahalıya mal olmasında yalnız amele ücreti mevzuubahs olamaz. Eğer böyle olsaydi biz çok ucuza mahsul yetiştirmeli idik. Çünkü amele ücreti pek düşüktür. Modern tarzda büyük istihsalin bizde vücud bulmamış olması ucuz mahsul almamıza imkân bırakmıyor. Nakliye fiatlerinin yüksekliği, mütavassıtlar ve saire sonradan işe karışıyor. Meselenin asıl kökü ucuz mahsul yetiştirmektedir. Bir memlekette bu hedefe birdenbire yetişmenin imkânı olamıyacağını azacık düşünenler bile teslim eder. Sarfedeceğimiz emeklerin çok mühim kısmı bu gayeyi temine masruf olursa vatanda harikalar yaratan yeni rejimin böyle bir muvaffakıyetle memleketi refah ve saadete kavuşturacağından şüphe edilemez.

Akşamcı

Floryanın imarı

Şehircilik mütehassısı M. Proste'un şehir plânından başka Floryanın imar plânını da hazırladığını yazmıştık. Plânın, yüksek makamlar tarafından tasvib edildikten sonra, hemen tatbikine başlanacaktır.

Önümüzdeki seneden itibaren inşaata başlanması muhtemeldir.

Şehrimizdeki İtalyanların bir toplantısı

Faşistlerin Romaya yürüyüşünün yıl dönümü ve Habeşistandan İtalyan gençlerinin avdetini tesid için dün öğleden evvel Sent Antuan klisesinde bir âyin ve Kaza D'İtalyada bir toplantı yapılmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Telefon muhaveresi

Umumî merkezlerin inşasına yakında başlanıyor

İstanbul telefon şebekesi hükûmetin idaresine geçtikten sonra şehirde umumî telefon mükâleme merkezleri tesisi kararlaştırılmıştı. Bu suretle eczanelerde, bakkal, tütüncü gibi dükkânlarda bulunan umumî muhavere merkezleri kaldırılacaktı.

Umumî merkezler için telefon idaresinde bir kroki hazırlanmıştır. İstanbulda yüze yakın umumî telefon merkezi ihdas edilecektir. Telefonla konuşanların söyliyecekleri sözlerin hariçten işitilmemesi için bu yerler kapalı olacaktır. Telefon merkezlerinde birer memur bulundurulmasına lüzum kalmaması için telefon makinelerinin yanında otomatik tesisat olacak ve yedi buçuk kuruştan ibaret olan bir mükâleme ücretini bu tesisattaki delikten atmak suretile telefonla muhabere kabil olacaktır. Yakında merkezlerin inşasına başlanacaktır.

Orta mektepler

Gelecek sene yeniden bazı mektepler açılacak

Maarif vekâleti bu sene büyük bir himmet ve gayret göstererek orta tedrisat ihtiyacını temin etmek üzere şehrimizin muhtelif semtlerinde yeniden mektebler açmış, liselerin orta kısımlarına da bazı şubeler ilâve etmişti. Mekteblerde kayıd ve kabul muamelesi başlayınca kısa bir zaman içinde bütün talebe kadroları dolmuş ve yeni açılan mekteblerin bile gelecek seneki ihtiyaçları tamamile karşılamıyacağı anlaşılmıştır.

Haber aldığımıza göre maarif idaresi bu sene nihayetinde ilk mektebleri tamamlıyarak orta mekteblere geçecek olan talebe mikdarını hesab ile İstanbulda gelecek sene yeniden bazı orta mektebler açacaktır. Bu orta mektebler açılırken bilhassa köylerden gelecek mülhakat çocuklarının vaziyeti göz önüne alınacaktır.

Feyziâti Boğaziçi lisesinde muvaffakıyetli bir müsamere

Cumhuriyet bayramı münasebetile evvelki gün Feyziâti Boğaziçi lisesinde muvaffakıyetli bir müsamere verilmiştir. Evvelâ 11 inci sınıf talebesinden Hikmet bir açılış nutku söylemiş, ondan sonra gene 11 inci sınıftan Rauf şair Faruk Nafizin Atatürk manzumesini okumuş ve alkışlanmıştır.

Bundan sonra Nureddin Sevim tarafından İngilizceden Türkçeye muvaffakıyetle adapte edilen Krizantem adlı bir operet temsil edilmiştir.

Kız ve erkek talebe bu piyesin temsilinde şayanı takdir bir muvaffakıyet göstermişlerdir. Bilhassa Prima Donna rolünde 6 ncı sınıftan Şehime, ninni şarkısını okuyan Nebahat, Türk perisi rolünde Bürhan, kedi rolünde son sınıftan Müeyyed, Ay ışığı rolünde Beria çok muvaffak olmuşlardır. Hakikî bir sanatkâr ruhile rollerini ifa eden diğer minimini artistler de

Halkevindeki resim sergisi

Eminönü Halkevi minimini bir sanatkârın eserlerinden mürekkeb bir resim sergisi açmış, irili ufaklı kırk beş parçadan mürekkeb olan bu eserlerin vücuda getirdiği sergi o kadar manalıdır ki ben kalemle bunun hududunu çizemem.

Bu kırk beş tablonun sahibini aradım. Karşıma minimini bir yavru çıktı: Turgud Cansever.. bu Cansever mektebinin sekizinci sınıfında, henüz sesi bile erkekleşmemiş bir yavrucaktır,gerçi Türk ırkı tarihte yaşının kabiliyeti fevkinde işler başaran çocuklar kaydetmiştir. Fakat asırlardır ki bu kanaldan susan tarih Cumhuriyetin feyzi ile tekrar söylemeğe başlamıştır. İşte Turgud Cansever bu feyzin ilk sesidir.

Bizler bir sanatkârdan yaşının çizdiği hudud içindeki çalışma ve öğrenme müddetinin ölçüsüne göre iş ve başarıcılık bekliyebiliriz. Turgudun bu ölçü hududunu aşmış olduğunu söylemek bence hakikati canlandırabilmek için yaya kalmış bir ifadedir. Açıkça ve tereddüd etmeden söyliyebilirim ki Turgud Canseverin etüd ve eserlerindeki renk samimiyetinin, görüş inceliğinin saçına ak düşmüş bazı ressamlarımızın kocaman tablolarında bile hasretini çekerim..

Cumhuriyetin hakikî verimi olarak selâmladığım bu yavru ile oracıkta biraz hasbihal ettim, zekâ akan kara gözlerinden bu eserleri yaratan yüce ruhu görmek çok kolaydır. Babası doktor Hasan Ferid, hocası Ali Sami imiş.. Hasan Feridi kültür ve sanat âşıkı bir zat diye uzaktan tanırım. Ali Sami ise eserlerile kendini tanıtmış bir sanatkârımızdır. İşte böyle hocadan babadan kuvvet alan, atı ve meydanı bulmuş bir Türk yavrusunun nelere kadir olabileceğini her ana ve baba mutlaka bu sergide gelip görmelidir.

Serginin bu salı kapanacağını teessürle öğrendim, manası çok yüksek olan bu sergiyi kanadları altına almış olan Halkevimizden sergi müddetinin temdidini rica ederken, diğer taraftan da kültür direktörlüğünün ve mekteb müdürlerimizin nazarı dikkatini celbederim. Çocuklarımız minimini bir arkadaşlarının sanat sahasında neler yapmış olduğunu mutlaka görmelidirler.

Sanat hayatımızda bir hadise olarak gördüğüm bu sergi sahibi Turgud Canseveri babasını ve hocasını tebrik ederken bu tebriklerimi de milletime bir tebşir olarak sunarım. —*Mimar: Sedat Çetintaş*

Fakir mekteplilere yardım

Kızılay ve çocukları koruma cemiyetleri tarafından bu sene mekteblerde 3000 yerine 4000 çocuğa bakılma çarelerinin arandığını yazmıştık.

Mekteblerdeki himaye heyetleri, bu husustaki hazırlıklarını henüz tamamlamamışlardır. Yalnız Cumhuriyet bayramı münasebetile bir çok himaye heyetleri kendi mıntakalarındaki çocuklara elbise, kundura vermişlerdir.

Himaye heyetleri idarelerindeki mekteblerin iaşe vaziyetini bugünlerde kati bir şekle bağlıyacaklardır. Bu husustaki tetkikat yakında neticelenecektir.

Adliye sarayı

Dükkânların istimlâk işi bugünlerde yapılacak

Yeni adliye sarayının Sultanahmeddeki hapishane binası yerine yapılmasına karar verildiğini yazmıştık. Hapishanenin yanında bulunan bazı dükkânların istimlâki bugünlerde yapılacaktır. İstimlâk hakkındaki karar emlâk sahiplerine tebliğ edilmek üzeredir. Kanunî müddet bittikten sonra istimlâk muamelesine başlanacaktır.

İnşaata başlanacağı zaman hapishanedeki mahkûmların nereye nakledileceği hakkında adliye vekâletinden talimat verilecektir. Adliye sarayının inşasına önümüzdeki ilkbaharda başlanacaktır. Sarayın gelecek Cumhuriyet bayramında açılma merasiminin yapılması ihtimali vardır.

Gene yağmur

Termometre dün 14 dereceye kadar düştü

Bir kaç gündenberi esen lodos ortalığı adam akıllı ısıtmıştı. Bilhassa evvelki gün âdeta yaz havası vardı. Termometre 24 - 25 dereceye kadar yükselmişti.

Dün hava değişti, yağmur yağmağa başladı. Bunun neticesi olarak termometre 14 dereceye kadar düşmüştür.

Turan neşri maarif cemiyetinin kongresi

Şehrimizin hayır cemiyetlerinden olup millî hududların haricindeki Türk ellerinden ana vatan Türkiyeye gelen muhacirlere, mültecilere ve talebeye manen ve maddeten yardım etmek maksadile kurulan Turan Neşri Maave yardım cemiyetinin senelik kongresi dün Türbe civarındaki merkezinde akdedildi.

Cemiyetin muhacirlere ve talebelere yardım için geçen sene gösterdiği faaliyet programı ve bütçesi tasvib porları tasdik edilmiş ve yeni senenin faaliyet proogramı ve bütçesi tasvib olunmuştur. Yapılan intihapta riyasete muharrir arkadaşlarımızdan Muharrem Feyzi Togay seçilmiştir.

Kongrenin Türkün kurtarıcısı Atatürke ve başbakan İsmet İnönüne tazim telgraflarının çekilmesine karar vermiştir. Cemiyet bu kış balo ve müsamere gibi varidatını arttıracak eğlenceler tertib edecektir.

Kimya enstitüsü ve eczacı mektebi

Bu sene üniversitede inşa edilecek yeni paviyonlarla beraber kimya enstitüsünün tevsii için 250 bin ve yeni bir eczacı mektebi inşası için de 35 bin lira tahsisat verildiği yazılmıştı.

Bu iki müessesenin inşaat plânları hazırlanmıştır. Yakında inşaat ihale edilecektir. Gerek eczacı mektebinin, gerek kimya enstitüsünün gelecek ders yılına kadar yetiştirilmesine çalışılacaktır.

İSTANBUL HAYATI

Bir işe yaramıyor!

Elinde kocaman bir lûgat kitabı, koltuğunun altında deste, deste frenkçe gazeteler, mecmualar. Yanındaki arkadaşını sürükler gibi çekerek sinemaya girdi. Kanepeye oturur oturmaz arkadaşına anlatmağa başladı:

— Monşer. Artık bir lisan öğrenmeğe kati karar verdim. Her gün bir sürü gazete, mecmua, kitap alıyorum, okuyorum..

Arkadaşı güldü:

— Anlıyor musun bari?.

— Canım hemen anlaşılmaz ya. Elbet bir gün de anlarım..

Onlar münakaşa ederlerken perde açıldı. Lisan meraklısı delikanlı telâşla arkadaşının omuzuna vurdu:

— Aman sus, beni meşgul etme. Artistleri dinliyeceğim..

Ellerini kulaklarının ardına koyarak perdede artistlerin sözlerini dinliyor, hemen elindeki lûgat kitabını açıyor. Karanlıkta kitabı karıştırarak arkadaşına dönüyor:

— Bak, şimdi orada «jö vu pri» kelimesi geçti. Ben jöyü biliyorum, vuyu da biliyorum. Ve lâkin prinin ne demek olduğunu unutmuşum. Lûgatte de bulamadım..

Arkadaşı gülümserken o gene perdeye kulak kabarttı. Ve süratle lûgate sarıldı. Karıştırdı, araştırdı. Suratını asarak döndü:

— Monşer, şimdi orada «silvuple» diye bir şey geçti. Si, eğer demektir. Vu da, siz demektir. Ve lâkin pleyi unutmuşum. Bir sürü para verdim, lûgat kitabı aldım amma, hiçbir şey yazmıyor. Acaba Fransada daha mufassal türkçeli, fransızcalı lûgatler var mıdır? Bir tane ısmarlıyayım bari....

O sırada arka taraftan bir çocuk sesi duyuldu:

— Mama, Dose ena simiti...

Delkanlı derhal geriye kulak verdi. Ve duyduğu kelimeleri tekrarlıyarak yine lûgati bir müddet karıştırdıktan sonra hiddetle kapadı:

— Monşer, bu lûgat bir işe yaramıyor vesselâm. Bak, şu arkadaki çocuğun söylediklerini bile bulamadım. Halbuki ben artistleri dinliyerek fransızcamı ilerileteyim, diye sinemadan sinemaya dolaşıyorum. Gel gelelim aradığım kelimeleri kitapta bulamıyorum ki...

Arkadaşı güldü:

—Azizim sen daha lisana başlamadan ileriletmeğe çalışıyorsun; biraz evvel arkadaki çocuk fransızca değil, rumca konuşuyordu. Sen daha bunları ayırd edemeden her duyduğunu lûgat kitabile halletmeğe kalkışırsan bu gidişle türkçeyi de unutursun..»

C. R.

Beyoğlu Halkevinde musiki kursları

Beyoğlu Halkevinden: Evimizin AR şubesi, aşağıdaki programa göre, kurslar açmıştır.

Açılan kurslar şunlardır: 1 - Keman 2 - Piyano 3 - Senfonik orkestre (Orkestreye iştirak edecek her müzik bilen yurtdaş kendi âletile bu kursa yazılabilir.)

Bu kurslara yazılma işi, 3/11/936 tarihinden başlayacak ve 10/11/936 tarihinde bitecektir. Yazılmak isteyenler, nüfus tezkeresile evimiz direktörlüğüne gelsinler.

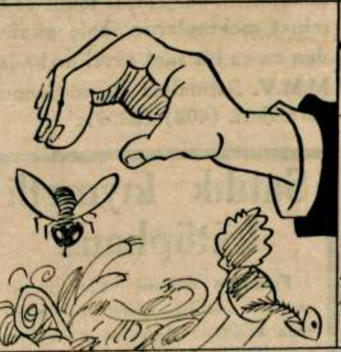
Bay Amcaya göre...

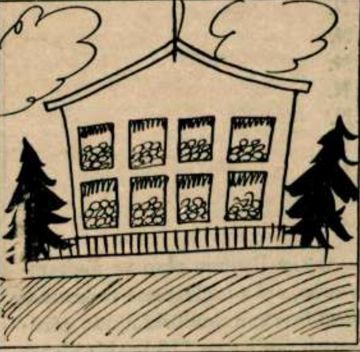
— Gazeteler ikide bir «dilencilik çoğaldı», «adım başında bir dilenci» yok bilmem ne diye tuttururlar bay Amca...

... Gerçi bu bizim sanatın gazete sahifelerinde güzel sanatlardan fazla yer bulduğunu gösterir...

... Amma mesele o değil, mesele belediyenin çöp işlerine verdiği kadar dilenciliğe önem vermeyişindedir!..

... Bu işe dair ortada bir yoksullar evinden başka göze görünür ne var?.. Belediye fakirleri düşünerek ne yapmıştır?.. Ha?...

B. A. — Çoook!... Meselâ lokanta vitrinlerinde yemek teşhirini yasak etmek fikrinden vaz geçti...

Galatasaray Lisesi Satınalma Komisyonundan:

Galatasaray lisesinin Mayıs 937 sonuna kadar ihtiyacı olan «4740» lira tahmin edilen «24000» kilo üç cins elmanın 11/11/936 çarşamba günü saat 14,30 da İstanbul Liseler muhasebeciliğinde toplanan okul komisyonunca açık eksiltmesi yapılacaktır.

İlk teminat 355 lira 50 kuruştur. Bu işe istekli olanlar Ticaret odası vesika ve teminat makbuzlarile eksiltmeye gelmeleri.

Şartname mektepten görülüp öğrenilir. (2532)

Liseler Satın Alma Komisyonundan:

Kandilli, Erenköy kız liselerile Erkek öğretmen okulu için 3060 lira muhammen bedel içinde 180 ton Kıriple maden kömürü 19/11/936 pazartesi günü saat on beşde İstanbul liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda açık eksiltme yapılacaktır. İlk teminat 229 lira 50 kuruştur, belli gün ve saatte teminat mucibince ticaret odası vesikalarile komisyona gelmeleri ve şartname komisyon kâtipliğinden öğrenilir. (2410)

İstatistik Genel Direktörlüğü Eksiltme Komsiyonundan:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılan genel nüfus sayımı neticelrine aid Fransızca ve Türkçe yazılı beş cilt eserin tabıdır.

2 — Beheri 120-200 sahife tahmin olunan eserin adedi tabı 2000 - 2500 olacaktır.

3 — 5 cilddir tahmin olunan bedeli 2500 liradır. 188 lira muvakkat teminat verilecektir.

4 — Eksiltme Teşrinisaninin 9 uncu pazartesi günü saat 14,30 da açılacaktır. Açılmadan bir saat evvel zarflar komisyon reisliğine verilmek lâzımdır. Şartname komisyon kâtipliğinden istenebilir. (1461) (2339)

İstanbul belediyesi ilânları

Zabıtai belediye memurlarile mezat bekçilerine yaptırılacak 32 tane kaput açık eksiltmeye konulmuştur. Kumaş nümunesi ve şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. Bir kaputa 14 lira bedel tahmin olunmuştur. İstekliler 2490 No. lu kanunda yazılı vesika ve 33 lira 60 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber (bir gün evveline kadar ilk teminatın yatırılması daha muvafık olacağı) 3/11/936 salı günü saat 14 de daimi encümende bulunmalıdırlar. (B.) (2202)

★

Kuruş		
20	Siyah saç boru soba için onluk saçtan	
20	Siyah saç dirsek onluk saçtan	
20	Siyah saç boynu onluk saçtan	
35	Galvaniz boru Avrupa onluk saçtan	
40	Galvaniz Avrupa dirsek onluk saçtan	
20	Galvaniz Avrupa malı şapka onluk saçtan	
50	Galvaniz Avrupa malı fırıldak onluk saçtan	
10	Sarı dökme anahtar	
100	Soba tablası 55X75 boyunda kenarı çelik kaplı	
85	Kömürlük sekizlik saçdan en 26 boy 46	
25	Soba maşası sekiz milimetrelik çelik telden 45 santim boyunda	
18	Soba küreği No. 2 ağaç saplı	
1100	Halk marka soba	1 N.
1200	» » »	2 N.
1400	» » »	3 N.
1200	Kuleli soba	1 N.
1300	» »	2 N.
1400	» »	3 N.
1800	Zonguldak soba	1 N.
2000	» »	2 N.
2200	» »	3 N.
150	Soba tamiri beheri	
120	Soba kurulması	

Belediye merkezile şuabat ve müessesatına lüzumu olan ve muhammen bedelleri yukarda yazılı bulunan soba, soba malzemesi ve kurması açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 No. lu kanunda yazılı vesika ve 315 liralık ilk teminat makbuz veya mektubile beraber (Bir gün evveline kadar ilk teminatın yatırılması daha muvafık olacağı) 3/11/936 salı günü saat 14 de daimi encümende bulunmalıdırlar. (B.) (2253)

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Gireson Garnizonu ihtiyacı için 200000 kilo un kapalı zarfla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 30000 liradır. Şartnamesi Gireson Alay satınalma komisyonundadır. Eksiltmesi 3/11/936 salı günü saat 16 da Alay binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 2250 liradır. Zarflar saat 15 de Alay satınalma komisyonuna verilmiş olacaktır. Şartname 150 kuruş mukabilinde komisyondan alınarak görülebilir. (404) (2278)

★

1 — Pirinç, Bakır, Demir, Çelik, Boru, Levha, Çubuk ve Saç malzemeleri kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin edilen bedeli 15450 lira olup ilk teminat parası 1158 lira 75 kuruştur.

3 — İhalesi 4/12/936 Cuma günü saat 15 tedir.

4 — Şartnamesini almak isteyenler bizzat M. M. V. Satınalma Komisyonundan alabilirler. Muhabere ile şartname gönderilemez.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki belgelerile teklif ve teminat mektuplarını ihale gününden en az bir saat evveline kadar M.M.V. Satınalma komisyonuna vermeleri. (402) (2269)

İstanbul Defterdarlığından:

Cins ve mevkii	Muhammen Bedeli Lira Kr.
Koca Mustafa paşada eski Canbaziye yeni Kürkçü başı mahallesinin Koca Mustafa paşa caddesinde 51 No. lı eski Haseki Polis karakolu binası:	200
Şehremininde Uzun Yusuf mahallesinin eski Hüsameddin camii yeni Alyanak sokağında eski 23 mükerrer yeni 19 No. lu evin yarı payı.	112 50
Beyazıtta eski çarşıyıkebir yeni Beyazıt mahallesinin eskiciler sokağında 2 No. lu dükkân:	400
Çarşıyıkbirde Yorgancılar sokağında 74 No. lu dükkânın beşde üç payı:	387
Bakırköyünde zeytinlik mahallesinin taş evler sokağında eski 21 yeni 23 No. lı bahçeli kârgir ev:	1485
Heybeliadada eski bostan yeri Dizayak sokağında 1/1 kapı 6 parsel 31 ada 6 pafta No. lu 7 metre yüz ve 14 metre enindeki 97,5 M2 arsa (Beher metre murabbaı)	40

Yukarıda cins ve mevkii yazılı emlâk hizalarındaki bedeller üzerinden açık arttırma usulile satışa çıkarılmıştır. İsteklilerin ve tediye şeraitini öğrenmek istiyenlerin 5/11/936 perşembe günü saat on dörtte yüzde 7,5 pey akçalarile Millî emlâk müdürlüğünde toplanan komisyona müracaatları. (M.) (2350)

Adliye Vekâletinden:

1 — Temyiz mahkemesi için şartnamesi mucibince yapılacak 154 parça mobilye kapalı zarf usuliyle 19/10/936 tarihinde eksiltmenin icrası kararlaşmış iken talibi zuhur etmemesinden dolayı tekrar eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 5/11/936 perşembe günü saat 15 de Ankarada Temyiz binasında Adliye vekâleti levazım müdürlüğü odasında toplanan eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — İsteklilerin bu hususa aid şartnameyi Ankarada Adliye vekâleti levazım müdürlüğünden, İstanbulda Adliye levazım memurluğundan, İzmirde C. M. umumiliğinden parasız alınabilir.

4 — İşbu yapılacak 154 parça mobilyenin mecmuunun tahmini bedeli 10,363 liradır.

5 — Eksiltmeye iştirak edecek olan isteklilerin bedeli muhammenin % 7 buçuğu olan (777) lira (22) buçuk kuruşun nakten veya devletçe nakit mukabilinde kabul edilen tahvilâtı mahalli mal sandığına teslim etmiş olduklarına dair olan sandık makbuzlariyle teklif mektuplarını havi mühürlü zarfların eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyon riyasetine vermeleri.

6 — Taşradan teklif mektupları gönderecek olanların da ayni saatte mektuplarının yetişmesini teminen daha evvelden postaya tevdi etmiş olmaları ve dış zarfları mühür mumu ile ayrıca mühürlemiş olması lâzımdır. (1475) (2384)

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu

1 — Evvelce kapalı zarf usulile münakasası yapılan 19000 kilo sade yağının fiyatı uygun görülmediğinden 11/11/936 çarşamba günü saat 15 de açık eksiltme suretile münakasası Selimiyede Askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Sade yağının muhammen bedeli 18262 lira 80 kuruştur. Teminatı muvakkatesi 1369 lira 71 kuruştur.

3 — Teminatlar vaktinden evvel komisyona yatırılmış ve şartnamenin 4 maddesinde yazılı vesikaları taliplerin beraberinde getirmeleri şarttır.

4 — Şartname her gün komisyonda görülebilir. (2525)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

200 adet 18/200 küçük zımpara taşı Rapit zz z z z
200 adet 19/200 büyük zımpara taşı Rapit

1 — Nümune ve şartnamesi mucibince yukarıda eb'adi yazılı 400 adet zımpara taşı pazarlıkla satın alınacaktır.

II — Pazarlık 3/XI/1936 tarihine rastlıyan Salı günü saat 15 te levazım ve mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler her gün parasız adı geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte ismi geçen Komisyona gelmeleri lâzımdır. (2273)

★

1 — Şartnamesi mucibince sigara makinelrinde kullanılmak üzere muhtelif eb'atta (47,800) adet keten şerit pazarlıkla satın alınacaktır.

II. — Eksiltme 3/XI/936 tarihine rastlıyan salı günü saat 14 Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III. — Şartnameler her gün parasız olarak sözü geçen şubeden alınabilir.

IV. — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona müracaatları lâzımdır. (2120)

★

1 — Nümune ve şartnamesi mucibince 50 000 kilo siklop çemberi pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 12/11/936 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2555)

Son günlerde kömür nakliye tarifesi yükseldi

Zonguldaktan Istanbula bir ton kömürün nakliye ücreti 150 kuruştan 250 kuruşa çıktı

Hayatı ucuzlatmak için ne yapmalıyız? Bu mesele ortaya atıldığı zaman, piyasadaki iş adamlarile görüşmüştük. Eelde ettiğimiz fikirler, şu noktada toplanıyordu:

«Nakliye tarifelerinde tenzilât yapılmalıdır».

Vakıa hükûmet, demiryolları tarifelerinde büyük tenzilât yapmıştır. Fakat denizyolları tarifeleri, Avrupanın deniz tarifelerine nisbetle, çok yüksektir. Bir misal: Belçikadan buraya, bir ton şeker, 36 liraya gelmektedir.

Ayni mikdar şeker, Mudanyaya 60 liraya nakledilmektedir. Bu misal, Türkiyede deniz nakliye tarifelerinin ne kadar yüksek olduğunu ifadeye kâfidir.

Memleketimizde, esas itibarile deniz tarifelerinin yüksek olduğu bir devrede, son günlerde, Zonguldak kömür navlunları tekrar yükselmiştir. Bundan bir hafta evvel, Zonguldaktan İstanbula, bir ton kömür, 150 kuruşa nakledilirdi. Son günlerde 250 kuruşa kadar nakliye fiatleri arttırılmıştır.

Hayatı ucuzlatmak yolları aranıldığı bir sırada, bu fiat artışı hadisesinin sebepleri etrafında tedkikler yaptık. Mesele şudur:

Zonguldak limanlarında, kömür tahliye amelesinin ücretleri indirilmiştir. Bu yüzden ameleden bir kısmı işlerini terk ederek, daha fazla ücret veren, iş sahalarına akın etmişlerdir. Esasen son bir kaç ay içinde Zonguldak kömür havzasında, bu yüzden bir amele buhranı baş göstermişti. Maden amelesi, fazla ücret veren, demiryolları inşaatına akın etmektedir.

Vapurlara kömür veren, amele de başka iş sahalarına gittikleri için, kömür tahmil işleri bozulmuştur. İşi idare edenler, amele bulmakta müşkilât çekmişlerdir. Halbuki bu işte, her önüne gelen ameleyi kullanmak ta mümkün değildir. Çünkü, kömür amelesi senelerdenberi bu işi yaptıklarından, bu sahada ihtisas kazanmışlardı. En fırtınalı havalarda bile, vapurlara seri bir surette kömür vermekte mümarese peyda etmişlerdi.

Kömür navlunlarının yükselmesine ikinci bir sebep daha var: Son zamanlarda, kömür taşıyan vapurların mikdarı azalmıştır. Vapurlardan bir kısmı, Mersin limanına çimento taşımaktadır. Bu yüzden kömür taşıyan vapurlar, yüksek navlun istemektedir.

Bu meselelerden bahseden bir vapurcu da diyor ki:

«— Her sene bu mevsimde yani kışa girerken kömür navlunlarının yükselmesi âdetti. Çünkü Zonguldakta, kömür almak için müsaid havalar beklemeğe ihtiyaç vardır. Bu yüzden vapurların masrafları artmaktadır. Bu sene navlunlar her seneden daha ziyade yükselmiştir.»

Kömür navlunlarının yükselişi, piyasada büyük bir alâka ile karşılanmıştır. Kömür yakan fabrikalar ve mahrukat tacirleri müşkil mevkide kalmışlardır.

Kömürün, hayat pahalılığında elde ettiği mevkii izah etmeğe lüzum yoktur. Deniz ve kara nakliye vasıtalarının, fabrikaların en mühim masrafı kömürdür. Kömürün pahalılaştığı bir sırada kara ve deniz tarifelerinde tenzilât yapmak daha imkânsız bir hale girecektir.

Hayatı ucuzlatmak için çareler aradığımız bir sırada, ilk iş olarak, kömür meselesine el atmalıyız. Bu meselenin de mühim tarafları, kömürün vapurlara kolay ve ucuz bir surette verilmesi, kömürün İstanbula ve diğer istihlâk merkezlerine daha ucuz bir surette taşınmasıdır.

Devlet, nakliye tarifelerini tedkik ederken, hayat pahalılığında en büyük rolü olan, kömür navlun tarifelerine karşı seyirci kalmamalıdır.

Her şeyden evvel, kömür nakliye tarifelerini de tedkik etmek, bunların pahalılaşmasına sebebiyet veren meselelerin önüne geçmek lâzımdır. — **A. O.**

Yedi sene evvel işlenen cinayet

Bir şahid neden şimdiye kadar haber vermediğini anlatıyor

İzmir 1 — Burada yedi sene evvel işlenen pek esrarengiz bir cinayetin muhakemesi görülmüştür.

Yedi sene sonra cinayeti adliyeye haber veren şahit İlhami dünkü celsede dinlenilmiştir. Yedi sene evvel cinayeti bilen İlhami neden şimdiye kadar bu vakayı gizlediğini mahkeme huzurunda şöyle anlatmıştır:

— 929 senesi harman vakti idi. Biçerovadan ılıcalara geliyordum. Şimdi köyümüzün muhtarı olan İbrahim o vakit ılıcada bekçilik ediyordu. At üstünde ve elinde silâhla dolaşırken beni gördü ve yanına çağırdı: «Korkma gel sana bir şey göstereceğim» dedi. Biraz ileride bulunan kayalıklar arasına gittik. Orada duran bir cesedi bana gösterdi:

— Şu adamı görüyor musun? Bunu ben vurdum. Bu kimdir, bilir misin? Geçen sene bizim Zeynel oğlu Hasana tarlada tokat vuran Afyonlu hizmetkâr Mehmeddir. Uyurken vurdum. Tabancamı üç defa ateş ettim, can havlile kalkmak istedi. Taşla başını ezdim, üzerinde çıkan 17 lira para ile paltosunu, yedi paket sigarasını aldım. Sürükliyerek buraya getirip attım, dedi. Cesede baktım başı kan içinde ve ezilmişti.

Reis — Muhtar İbrahim bunu neden sana söyledi?

— Bana itimadı vardı da ondan... Şimdiye kadar kimseye söylemedim. Korkuyordum, nihayet hükûmete haber verdim.

SİYASÎ İCMAL

Belçikanın bitaraflığı

Belçika kralının, bu devletin Fransa ile mevcud ittifakından ve karşılıklı yardım esasına dayanan diğer taahhüdlerden feragat ettiğini ve umumî harbten evvelki bîtaraflık politikasına döndüğünü haber vermesi bütün Avrupanın müstakbel emniyetinin üzerine kurulması tasavvur edilen müşterek ve parçalanmaz sulh ve emniyet sistemini altüst eylediği gibi Fransanın siyasî ve askerî bütün tertibatını bozdu.

Fransa hükûmeti Brüksele gönderdiği notalarla Belçikanın bîtaraflıktan maksadı ne olduğunu sormuştu. Verilen cevaplar Fransayı tatmin etmedi. Hattâ Fransanın bir taraflı yani Belçikadan mukabele beklemeksizin kendisine bir harb vukuunda yardım etmek için yaptığı teklifte Brükselde hoş görülmedi. Belçika başbakanı M. Spaak ahiren söylediği bir nutukta Belçikanın toprakları her hangi bir devletin hava kuvvetlerine üs ve ordularına güzergâh olamıyacağını bildirdi.

Yani Belçika arazisinde Fransızların ve İngilizlerin hava üsleri kurmalarına ve icabında orduları geçmelerine müsaade edilemiyeceği katî surette anlatılmıştır. Belçika bîtaraflığının müdafaasında bundan sonra yalnız kendi kuvvetlerine istinad edeceğinden ve Almanya hududu kadar Fransa hududuna da bitaraflığını ve topraklarını müdafaa için muhafız kuvvetler ve istihkâmlar bulundurmak mecburiyetinde kaldığından hazeri ordusunun kadrosunu büyültmüş ve nizamî askerlik müddetini iki misline çıkarmıştır.

Belçikanın bitaraflığını katî surette muhafaza edeceği anlaşıldıktan sonra Fransa kendisinin Alman ve Fransız ve Belçika hududlarının birleştiği noktalardan şimal denizine kadar olan hududlarının muhafazasız ve açıkta kaldığını görmüş ve çok telâş etmiştir. Fransanın harbiye nazırı ile umumî erkânıharb reisi alelacele Fransanın Belçika hududlarını teftiş ederek burasını tahkim için icab eden tertibatı kararlaştırdılar. Fransanın bu seneki bütçesinde 28 milyar frank açık olduğu halde bu tahkimatı vücuda getirmek için ve hava kuvvetlerini yenileştirmek için tekrar 8 milyarlık fevkalâde tahsisat vermiştir. Bu tahkimat bitmedikçe Fransız milleti rahat uyku uyuyamıyacaktır.

İzmir valisi mahkûmlara sıcak yemek dağıttırdı

Mahkûmların arasında iki saat kalarak hepsile ayrı ayrı görüştü

İzmir valisi Fazlı Güleç hapishanede mahkûmlar arasında

İzmir (Akşam) — Vali Fazlı Güleç, hayır işlerini çok seven bir zattır. (Fıkara babası) diye tanınan İzmir valisi, yardım istiyen fakirleri hiç bir vakit boş çevirmemiş, onlara para vesaire vermek suretile daima yardım etmekte bulunmuştur. İzmir valisinin aldığı maaştan mühim bir kısmı, her ay fakirlere yardım için sarfediliyor. Cumhuriyet bayramında vali, hapishanede sıcak yemek yüzü görmiyen mahkûm ve mevkuflara sıcak yemekle etli pilâv dağıttırmıştır. O gün (800) mahkûm ve mevkuf, hayır sever, müşfik İzmir valisi ile yakından görüşmek ve derdleşmek fırsatını da bulmuştur. Vali Fazlı Güleç, hapishanede iki saatten fazla kalmıştır.

Bursa hapishanesini ıslah eden ve birinci derecede bir hapishane haline getiren, İmralı adasında Türkiyenin yegâne (ziraî hapishanesi) ni açtıran ve yüksek verim elde edilmesini temin eden vali Fazlı Güleç, şimdi de İzmir hapishanesile ehemmiyetle alâkadar olmağa başlamıştır.

Mahkûmlar, valiyi aralarında görmekten ve kendilerine:

— Kardeşlerim, hepinizin biran evvel buradan çıkmanızı, hürriyete kavuşmanızı, memlekete nafi işler görmenizi buradaki günlerinizin çabuk geçmesini dilerim. diye hitab ettiğini, nasihatlerde bulunduğunu duymaktan fevkalâde mütehassis oldular. Mahkûmlardan Sabri adında biri, valiye teşekkür etti ve bir nutuk söyledi, kendilerine gösterilen yüksek şefkat ve alâkadan minnetle bahsetti.

Hapishanenin reviri ve imalâthane kısımları, kadınlar hapishanesi kısmı gezildi, mahkûmlardan mühim bir kısmı, imalâthanelerde muhtelif sanatlar öğreniyorlardı. Çorap örenler, bez dokuyanlar çoktu. Vali, taliin sevkile hürriyetlerinden tecrid edilen bedbahtlar arasında iki saat geçirip onların derdlerine ortak olmak ve kendilerine yıllardanberi görmedikleri bir şeyi, sıcak yemek yedirmeği yapmaktan mütevellid, yüksek bir vicdan huzurile hapishaneden ayrıldı.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Osmanbeyde Şark Merkez, Taksim: Istiklâl caddesinde Kemal Rebul, Beyoğlu: Tünelde Matkoviç, Yüksekkaldırımda Venikopulo, Galata: Topçular caddesinde Merkez, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Eminönü: Mehmed Kâzım, Heybeliada: Halk, Büyükada: Halk, Fatih: Ismail Hakkı, Karagümrük: Mehmed Fuad, Bakırköy: Merkez, Sarıyer: Nuri, Tarabya, Yeniköy: Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Yenikapıda Sarım, Beşiktaş: Nail, Kadıköy: Iskele caddesinde Sotiryadis, Yeldeğirmeninde Uçler, Usküdar: Selimiye, Fener: Balatta Merkez, Beyazıd: Cemil, Küçükpazar: Yorgi, Samatya: Çula, Alemdar: Çemberlitaşta Sırrı Rasim, Şehremini: Ahmed Hamdi.

Profesör Esadın cenaze merasimi

Vefatını teessürle haber verdiğimiz göz tabibi profesör Esadın cenazesi dün saat 11,30 da Kadıköyündeki evinden merasimle kaldırılarak Osmanağa camiinde namazı kılınmış ve aile kabristanına defnolunmuştur. Cenaze merasiminde kendisini sevenlerden ve talebesinden pek çok zevat bulunmuştur.

Merhumun kederli ailesine ve arkadaşlarına tekrar taziyetlerimizi sunarız.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

EVLENEN DELİLER

İki buçuk sene evvel Fransanın büyükçe bir şehrinde iki gencin nikâhları kıyılmıştı. Bu gençlerden erkeğin ismi Marsel Vodsman, kızın ismi Lüsyendir. Marsel 26, Lüsyen 20 yaşındaydı.

Nikâh merasimi çok ciddî oldu, nikâhı kıyan belediye reisi çiftlere saadetler temenni etti. Çoluk çocuk sahibi olmaları dileğini öne sürdu.

Siz, bu satırları okuyanlar: Bu çok tabii, nikâh merasimi elbette ciddî bir merasimdir! diyeceksiniz.

Doğru, doğru amma, FransanınHafebruk şehrinde nikâhları kıyılanlar deliydi. Evet, zır deli...

Marsel de, Lüsyen de timarhanelik deliydiler. Delilerin damarlarını kaldırmamak, babalarını tutturmamak, sinirlerini bütün bütün çileden çıkarmamak için nikâhlarını kıymışlar...

Fakat dokuz ay on gün sonra Lüsyen doğurmuş ve o zaman mesele çatallaşmış. Belediye reisi müddeiumumiliğe vaziyeti haber vermiş ve çocuğu deli ana ile babadan alıp bir yetimhaneye vermişler.

Delilerin umurunda mı ya... Dokuz ay on gün sonra bir çocukları daha olmuş... Bu ikinci çocuğu da yetimhaneye kaldırmışlar.

TELİF HAKKI

Bir Macar kızı, bayan Yolanad Foldes Pariste, Balık tutan kedi sokağında bir sene oturuyor, memleketine dönünce, «Balık tutan kedi sokağı» isimli bir eser yazıyor. Bu eser büyük edebî mükâfatı kazanıyor ve basılıyor.

Bayan Foldese hakkı telif diye ne veriyorlar biliyor musunuz?

Dört yüz bin frank!.. Aşağı yukarı otuz bin Türk lirası!..

ACAİB ADRESLER

Pariste bir arkadaşı var. Bu arkadaşına mektup yazacak. Yazacak amma evinin numarasını unutmuş, bir türlü aklına gelmiyor. Nihayet arkadaşının evinin altında bir yemişçi dükkânı ve bu dükkânın kapısında kocaman bir balkabağı asılı olduğunu hatırlıyor ve adresi şöyle yazıyor:

— Bay Falan, Filân sokakta, balkabağının üstündeki ev.

Mektup sahibinin eline gidiyor.

TALİH

Portekizde bir fabrikatör 2 milyon açıkla iflâs etti. Alacaklıları mahkemeye başvurdular. Tahkikat ve araştırmalardan sonra müflisin ancak 8 bin frank parası olduğu meydana çıktı. 2 milyona karşı 8 bin!.. Alacaklılar düşnüp taşındılar ve bu 8 bin frangı piyangoya koymağa karar verdiler. Kime isabet ederse parayı o alacaktı.

Piyango çekildi ve 8 bin frank yalnız 2 bin frank alacağı olan birine çıktı.

İşte bir alacaklı ki, bir iflâs neticesi para kaybedecek yerde kazanıyor!..

BOLLUĞU VAR

Yugoslavyalı bir genç, gazetelere şöyle bir ilân verdi:

«Evlenmek istiyorum, istediğim kız da şu evsafı arıyorum: Yugoslav olacak, yaşı 25 den yukarı olmıyacak, esmer, güzel, sıhhatli mazisi lekesiz olacak; zengin olmıyabilir, tahsil derecesinin de ehemmiyeti yoktur, fakat boyunun en az 162 santim olması şarttır, daha uzun olanları tercih ederim.»

Biliyor musunuz, kaç cevap almış: 500,000. Bizde bu haberi veren gazetenin yalancısıyız. Eğer doğru ise bu evsafta 500,000 kız var demek...

PAZARTESİ KONUŞMALARI

Bulgarlar ve tanzimat

Gazetelerde gördük:

«Bulgarlar, Gülhane fermanının 12 teşrinisaniye rastlıyan yüzüncü yıldönümünü büyük merasimle kutlamışlar. Bunun sebebi, Gülhane hattının, Bulgar millî varlığını korumaya imkân vermesi imiş. Bu merasime Otets Paisiy adındaki Bulgar cemiyeti önayak oluyor. Bir Bulgar muharriri, yazdığı bir makalesinde, tanzimatın Bulgarlarca pek ehemmiyetli olduğunu; yüz sene önce okunan Gülhane hattının, Bulgarların mahvolmalarını ve hicretlerini önlediğini, ondan evvelki hal daha bir kaç on yıl devam etseydi Balkanlarda bir tek Bulgar kalmıyacağını, serbes hayata ve istiklâle kavuşamıyacaklarını, ancak tanzimat sayesinde Bulgar milletinin kendine geldiğini, firarî Bulgar milliyetçilerinin memleketlerine dönüp yurddaşlarına hürriyet ve istiklâl sevgisini aşıladıklarını, Paisiy'in yazdığı (Bulgar tarihi) nin bu suretle kasaba ve köylere kadar dağıtılarak Bulgarların uyuyan millî duygularının uyandırıldığını yazıyor.»

Bu havadisleri okuduğum zaman tanzimatın ilânı tarihi olan 26 şaban 1255 hicrî, 3 teşrinisani 1839 milâdî tarihleri hatırıma geldi. Demek oluyor ki Bulgarlar içinde bulunduğumuz yıl hicrî 1355 olduğuna göre hicrî tarihi esas almışlar ve yıldönümünü milâdî tarihe bakmıyarak kutlamışlar. Şu veya bu tarih, onun ehemmiyeti yok. Ehemmiyetli olan nokta, tanzimatın komşumuz Bulgarlar tarafından görülüş ve anlaşılış tarzındadır ve bizi tanzimat hakkındaki düşüncelerimizi söylemeğe sevk eden de budur.

Osmanlı imparatorluğunun yüz yıl önce, valilerinden birinin isyanına mukavemet edemiyecek bir hale düştüğünü, ordusunun perişan, donanmasının harap ve bitap olduğunu hep biliriz. Artık (Devleti aliyei Osmaniye), devlet zümreleri içinde çökmeğe mahkûm kağşamış bir eski konak; içinde oturanlar da bir zaman sonra bu konağın enkazı altında büsbütün ezilecek bir kütle manzarası gösteriyordu. İmparatorluğun öz unsuru olan Türk, diğer unsurlardan hiç birile kıyas edilemiyecek kadar bitkin bir hale gelmiş; ekseriya kendinden olmıyan başların emri altında devletin bütün mesuliyet ve vazifelerini sırtına almaktan yorulmuş; rüşvet, hırsızlık, idaresizlik ve her nevi vicdansızlık ve irfansızlıklarla ezilmiş bir durumdadır.

Türkten başka unsurlar, dışarıdan, kendilerini koruyucu büyük kuvvetler ve kuvvetli devletler buluyorlardı. Beceriksiz Üçüncü Selim, basiretsiz ve hesapsız Sultan Mahmud büyük ıslahat hareketlerine baş vurdular. Kurtarmak istiyorlardı; fakat neyi? Devleti. Çünkü devlet yok olursa padişahlık yok olacaktı, padişah yok olacaktı, kendileri yok olacaktı. Üçüncü Selim, Sadrâzama yazdığı bir fermanda «kesreti mezalimden âlem harap oldu. Reayada takat kalmamıştır.» diyordu. Padişah reayasını düşünüyor da Türkü, kendinin ve devletin yegâne mesnedi olan unsuru hatırına bile getirmiyordu. Çünkü o, nasıl olsa kendine sadıktı. Ondan korkusu, endişesi yoktu. Dava, devlet ıslahatı perdesi altında postu kurtarmaktı.

Daha henüz sesi kalınlaşmış bir çocuk olan Aabdülmecid, tahta geçtiği zaman, bu perişan vaziyet içinde ayni insiyak ile padişahlığı kurtaracak bir devlet adamı aradı. Bereket versin onu, Reşit paşanın şahsında buldu. Osmanlı devletinin başına zebani gibi dikilmiş, son nefesini verse de onu parçalasak diye gün, hattâ saat bekliyen büyük devletlere biraz daha intizar fırsatı vermek düşüncesile tanzimat ilân edildi. Reşit paşa, karşısında cehaleti, taassubu ve şahsî menfaatleri düşman olarak buldu. Tanzimatın ilânından sonra 19 sene yaşamış olan Reşit paşa, muhtelif fasılalarla altı defa iktidar mevkiine geldi; fakat bunun hepsinin yekûnu ancak altı buçuk sene tutabildi.

O devir adamlarının hepsinden yüksek, hepsinden anlayışlı ve hepsinden daha iradeli ve cesur olan Reşit paşa, büyük bir hüsnü niyetle çalıştı. Fakat onun prensibi şu idi: Avrupa bana itimad etsin ve ben Osmanlı devletini Avrupa nazarında muhafazası lâzım bir unsur halinde gösterebileyim. Böyle söyliyen Reşit paşa, tanzimatı halktan devlete değil, devletten halka inen bir hareket halinde görüyor ve ona baş olmuş bulunuyordu. Hatası, görüşteki yanlışı da bu idi. Tanzimat ricali içinde ne Reşit paşa, ne de başkaları, ıslahı mevzuu bahsolan devletin kök unsurunu bulup onun kalkınması çarelerini düşünmek lüzumuna varamadılar.

Bu varışsızlık, devlet bünyesinde Cumhuriyet devrine kadar sürüp gidecek olan ikilikleri doğurdu. Medrese yanında mektep, mahkemei şeriye yanında adlî mahkemeler, islâmcılık yanında asrîlik, şarkçılık yanında gapçılık, bu ikiliklerin canlı bir remzi olarak seksen beş sene bir kanser nesci gibi millet bünyesinde yaşadı, durdu. Bunun sebebi, tanzimatın milliyetçi bir hareket olmaması idi. Çünkü tanzimat, Türkten başka unsurların da dahil olduğu bir (Osmanlı milleti) teşkil etmek iştiyordu. Bu, iğreti bir camia idi. Bu yalana, Türkten başkası inanmadı.

İnanmadılar. Zira bu uydurma ve karışık Osmanlı milletinin dili Türkçe olacaktı. O halde Osmanlı milleti demek, hakikatte Türk milleti demekti. Buna nasıl kanarlardı? Kanmadılar ve kendi millî varlıklarına daha büyük bir ihtiras, daha geniş bir imkân, daha ateşli bir sevgiyle sarıldılar. Mekteplerinde kendi dillerini, kendi tarihlerini okuttular. Türkçeden başka dil bilmiyen, tarihî kaynaklarında Türkten başka bir şey olmıyan bir çok yurddaşlar, Rumca, Ermenice öğrendiler. Böylece tanzimat, Türkten başka unsurların milliyetlerini duyup bellemelerine saik oldu. Fakat Türke Türklüğünü öğretmekten çok, amma çok uzak kaldı.

Bu görüşümüzün doğruluğuna bin bir delil vardır. Son günlerde Bulgarların tanzimatın yüzüncü yıldönümünü kutlamaları, bu delillerin en yakını ve en canlılarından biridir. Bu da gösteriyor ki milliyetin esas olmadığı hiç bir siyasî ve içtimaî hareket, devamlı ve sağlam değildir. Çünkü bizim anlayışımızla milliyet, bir kütlede şuurun uyanması ve kendini bilme ihtiyacının doğmasıdır. Kendini bilmedikçe ve duymadıkça hiç bir ferdin ve ferd gibi hiç bir kütlenin büyük işler başarması mümkün olamaz. Nitekim Kemalizmin Türk milletine gösterdiği nasyonalizm, bir milletin kendi varlığını anlaması, kendini bilmesi, kendi kuvvetine dayanacak bir hale gelmesidir. Tanzimat, bu fikre dayanma ihtiyacını duymadığı için tutmadı. Türk Cumhuriyetçiliği bu prensibe dayandığı için sağlamdır, kuvvetlidir, yaşıyor ve yaşıyacaktır.

Hasan - Âli Yücel

Küçük sanayi

Ankarada toplanacak kongreye ehemmiyet veriliyor

Teşrinisaninin 12 sinde Ankarada toplanacak olan Küçük sanayi kongresine ehemmiyet veriliyor. Kongrede görüşülecek meseleler Küçük sanayii himaye için yapılacak olan kanunun hazırlanmasına esas teşkil edecektir. Bu kongrede bulunmak üzere İstanbuldan 15 murahhas gönderilecektir. Ticaret odası bu zevatı Küçük sanayi erbabı arasından önümüzdeki hafta içinde seçecektir. Bunlar kongrede İstanbuldaki bütün Küçük sanat erbabını temsil edeceklerdir.

Diğer taraftan ticaret odası iktisad vekâletinin emrile ayni mezu üzerinde Küçük sanayicilerle temasa ve onların dileklerini tesbite süratle devam etmektedir. Vekâlet bu işin 7 teşrinisaniye kadar intaç edilip raporun derhal gönderilmesini ticaret odasına emretmiştir. Oda önümüzdeki cuma gününe kadar Küçük sanayi erbabile temaslarını bitirecektir.

Kıymetli misafirimiz

(Baştarafı birinci sahifede)

MİSAFİRİMİZİN ÇOK GÜZEL BİR JESTİ

İstanbul 1 (A.A.) — Cumhuriyet bayramı günü Ankarada paraşütle düşerek şehit olan ilk Türk kadın hava şehidinin ölümü haberini dün yolda alan muhterem misafirimiz Yugoslavya başvekili ekselâns Stoyadinoviç ve refikaları, bu haberden büyük bir teessür duymuşlar ve derhal Ankaradaki Yugoslavya ataşemiliterine şehid tayyarecinin kabrine refikaları ve kendileri namlarına bir çelenk koymasını emretmişlerdir.

Şehrimizde bulunmakta olan Yugoslavya başvekili Dr. Stoyadinoviç akşam yemeğini, refakatinde vali, Belgrad elçimiz B. Haydar Aktay ve misafirleri olduğu halde Gardenbarda yemişler ve orada bulunan halkın muhabbetli tezahüratile karşılaşmışlardır.

Matbuat mümessilliği, Yugoslav gazetecileri şerefine Parkotelde bir akşam ziyafeti vermiştir.

Iktisad müsteşarı geliyor

Türk - İngiliz ticaret anlaşması için Londraya gitmiş olan iktisad vekâleti müsteşarı Faik Kurdoğlunun bugünlerde şehrimize dönmesi bekleniyor.

Faik Kurdoğlu İngiliz anlaşmasının imzalanmasından sonra muhtelif memleketlere uğramış ve bu arada Paris ve Berlinde de bir müddet kalarak Türk - Fransız ve Türk - Alman ticarî münasebatı etrafında tetkikler yapmış, alâkadarlarla temaslarda bulunmuştur. Müsteşar bu tetkiklerini iktisad vekâletine arzedecektir.

Denizlide zelzele

Denizli 1 (A.A.) — İkisi dün gece ve ikisi bugün olmak üzere dört hafif yer sarsıntısı olmuştur. Ziyan yoktur.

KADIN KÖŞESİ

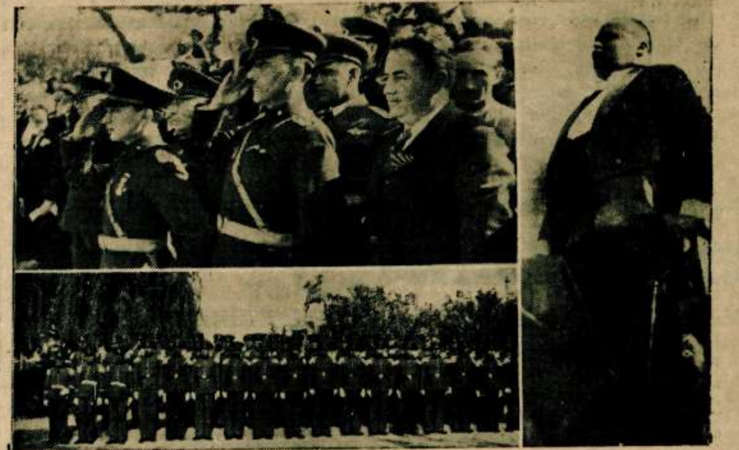
Astrakan manto

Gri astarkandan kısa manto. Arka kısmı çok kloştur.

Vinç direğinde sıkıştı

Hamit adında bir kömür işçisi dün Kuruçeşme sahilinde bir vapura kömür yükletirken hızla hareket eden vinç direğinin arasına sıkışmıştır. Hamit iki direğin arasında ezilerek ağır yaralanmıştır. Yaralı işçi baygın bir halde hastaneye kaldırılmış, kaza etrafında zabıta tahkikata başlamıştır.

Izmirde cumhuriyet bayramına aid intibalar: Solda istiklâl marşı dinlenirken ve merasimde polisler, sağda vali Fazlı Güleç nutuk söylüyor.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 10

İstanbulda tanışıp ta istediği gibi zevkini çıkaramadığı kadınlar bu seyahatlerinde ona arkadaşlık ediyorlardı.

Karısının nüfuz mıntakasından uzakta tam bir gönül rahatı ile eğlenebilen erkeğin duyduğu zevki hiç bir mesud bekârın duymasına imkân yoktur. Bu zevk bir pranga mahkûmunun zincirlerinden kurtulup serbest insanlar gibi hareketlerine ve kararlarına sahib oluşundaki zevkin katmerlisidir.

İşte Ahmed Melih bey bu zevki doya doya tadabilmek için palamut mevsimini sabırsızlıkla beklerdi.

İlk seyahatini yanına daktilo diye alıp götürdüğü Leylâ isminde bir kızla yapmıştı.

Bir eğlentide tanıştığı Leylâ ele avuca sığmaz bir mahlûktu. Altın gibi lüle lüle sarı saçları, ışıl ışıl parlıyan yeşil gözleri vardı. Sesi de güzeldi. Eski yeni şarkıları o kadar çapkınca okuyordu ki erkek olup da keyiflenmemek imkânı yoktu.

Onunla bir iki hafta başbaşa kalmak doyulmaz bir eğlence olacaktı. Ve Ahmed Melih bey bu fırsatı kaçırmadı. On beş gün İzmirde beraber kaldılar. Evinin ve İstanbul âlemlerinin kalıp, kılişe haline gelen itiyadlarından kurtulup böyle ceylân gibi bir kızla yaşamak Ahmed Melih beyi adeta yirmi yaşında bir delikanlı gibi havalandırdı.

Dönüşte Balıkesirden Bursaya geçtiler. Üç gün de kaplıcalarda kaldılar.

Hele bu kaplıcalar âlemi pek neşeli geçti. Ahmed Melih bey küçük kaplıcalardan birini bir hafta için kapatmıştı. Yeni evlenmiş bir karı koca gibi bir hafta kimseye görünmeden burada kaldılar. Bursanın banyo mevsimi olduğu için pek ortalarda dolaşmak tehlikeli idi. Ve kimseye görünmeden bir otomobille Yalova yolundan İstanbula döndüler.

Bundan sonra Ahmed Melih bey palamut mevsimleri için kendine bir yol arkadaşı aramağa başladı.

Leylâ bu seyahatten iki ay sonra evlenmiş ve Ankaraya gitmişti. Onun için ikinci seyahati Behire isminde bir esmer güzeli ile yaptı. Bu sefer Nazım Cemal bey de beraberdi. O zamanlar Nazım Cemal bir genç kadınla sevişiyordu. Ömrünün en uzun sevgisi diye hatırladığı bu kadın Nazım Cemalin hayatında altı aylık bir yer tutabilmişti. Fatuş zekî, güzel ve kafalı bir genç kadındı. Kolejde yetişmiş, bir kaç lisan bilir, musikiden, edebiyattan anlardı. Herşeyden evvel tabiat sahibiydi. Giyinmesini, yaşamasını bilirdi. Titiz ve tanınmış bir erkeğin yanında ona şeref verebilecek kadar da haline, hareketine hâkim, muaşeret kaidelerine vakıftı. Bu meziyetleri onu Nazım Cemal gibi bir kadınla bir aydan fazla yaşamamış bir erkeğin hayatına tamam yarım yıl hâkim yaptı.

İşte Ahmed Melih beyin İzmir seyahatlerinden birini de esmer güzeli Behire ile yapmağa karar verdiği zaman Nazım Cemal Fatuşla en heyecanlı günlerini yaşıyordu. Ahmed Melih bey beraber gitmeyi teklif edince tereddüd etmedi. Fatuşu razı etmek pek güç olmamıştı. Ahmed Melih beyin misafiri olarak yaptıkları bu seyahat pek neşeli geçti. İki kadın da arkadaş oldukları için üzüntüsüz, dedikodusuz âlemler yaptılar, kana kana eğlendiler. Dönüş yine Bursa üzerinden yapıldı.

Nazım Cemal çok memnundu. Ve Fatuş ona o kadar hulûl etmişti ki hemen hemen onunla evlenmeyi düşünecek kadar kendini kaptırmıştı.

Zeki ve terbiyeli kadındı. Erkek zevklerini iyi anlıyordu, daha kolejde iken sevişip evlendiği kocası huysuz ve görgüsüz bir genç olmasaydı mesud bir yuvanın sahibi olabilecekti. Fakat onun bütün mukavemetine rağmen bu hayatı devam ettirmeye imkân bulamamış, ayrılmıştı. Kocasının bir akşam Maksimde sarhoş olup viski şişelerini kırması, yakın masalardaki kadınları münasebetsiz hareketlerle taciz etmesi henüz bir yıllık ömrü olan bu izdivacı bozmağa kâfi geldi.

Fatuş o geceyi anlatırken bile hâlâ kıpkırmızı oluyordu.

Belliydi ki cevherli ve terbiyeli bir kızdı.

Zaten öyle olmasa Nazım Cemali zaptedemezdi ki!

Beraber yaptıkları İzmir seyahatinden dönüşte Nazım Cemal adeta ona evinin kadını muamelesi yapıyordu. Düşünceleri karar şekline girmeden insiyakî dolarak onunla karı koca gibi yaşıyorlardı.

Seyahatten evvel Fatuş apartımana haftada bir iki gece misafir gibi geldiği halde seyahat dönüşü Nazım Cemalin teklifi ile bu misafirliği uzattı.

Nazım Cemal onun her hazırlanışında:

— Bugün de kal!

Diye ısrar ediyordu.

Ve Fatuş apartımanda kaldığı müddetçe hiç yabancılık göstermiyerek tam bir ev kadını gibi temizlik yapıyor. Mutfağa bakıyor. Çamaşır yıkatıyor, ütüyü kendi yapıyordu.

Bütün bu haller Nazım Cemalin hoşuna gidiyordu.

O zamana kadar bu süslü bekâr apartımanına girip çıkan genç kız ve genç kadınlar arasında böyle samimî davrananı çıkmamıştı. Zaten çıkmasına da imkâ yoktu ki! Çünkü Nazım Cemalin kadın misafirleri en çok yirmi dört saat kalır, giderlerdi.

Nazım Cemal Fatuşa karşı duyduğu düşkünlüğün bir gönül zaafından değil az çok bir kafa birliğinden, arkadaşlıktan ileri geldiğini anlamakta gecikmedi. Fatuş her şeyden evvel iyi bir arkadaş oluyordu. Bu arkadaşlığın bu şekilde devam etmesine imkân yoktu. Hattâ arkadaşlıklarını daha sıkı bağlamağa lüzum görmeden bu şekilde devam etseler bile Fatuşun otoritesi gittikçe ağır basacaktı.

(Arkası var)

Atatürkün dün Mecliste söyledikleri mühim nutuk

Vergileri indirmek siyasetine devam edeceğiz. Paramızın kıymeti muhafaza olunacaktır. Kuvvetli bir hava ordusu vücude getirmek yolunda emniyetle yürümekteyiz. Bütün devletlerle münasebatımız iyidir. Iskenderun ve havalisinin mukadderatı üzerinde ciddiyet, katiyetle durmağa mecburuz

Ankara 1 (A.A.) — Cumhur reisi Atatürk bugün B. M. meclisinin beşinci intihap devresinin ikinci içtima yılını aşağıdaki nutku ile açmışlardır:

Sayın millet vekilleri,

Sizi, sevgi ve saygılarımla selâmlıyarak, beşinci devrenin ikinci senesini açıyorum.

Derhal, söylemeliyim ki, bu seneki çalışmalarınızın da, memleket ve millet işlerinde, yeni iyilikler ve ilerlemeler yapacağına kaniim.

Geçen yıl, Türk milleti, huzur ve sükûn içinde, millî ve insanî ülküye, aşk ile koşan kuvvetli ve çalışkan bir varlık gösteriyordu.

İdarede ve adliyede yeni kanunların ve yeni teşkilâtın vatandaşı sevindiren neticeleri görülüyordu.

Ekonominin her sahasında ve memleketin her tarafında, Türkler, kendilerine ve devletlerine tam bir güven içinde çalışıyorlardı.

FİKİRLERDE VE RUHLARDAKİ GÜVENLİK

Cumhuriyet, yeni ve sağlam esaslarile, Türk milletini emin ve metin bir istikbal yoluna koyduğu kadar, asil, fikirlerde ve ruhlarda yarattığı güvenlik itibarile, büsbütün yeni bir hayatın müjdecisi olmuştur. Seneler geçtikçe, millî ideal verimleri, güvenle çalışmada, ilerileme hevesinde, millî birlik ve millî irade şeklinde, daha iyi gözlere çarpmaktadır.

Bu, bizim için çok önemlidir. Çünkü, biz, esasen millî mevcudiyetin temelini, millî şuurda ve millî birlikte görmekteyiz.

Halk ile hükûmet arasındaki yakınlık ve beraber çalışma gayreti, ayrıca, memnuniyeti mucib bir seviyededir. Bu hususta partimizin feyizli önderliğini ehemmiyetle kaydetmek isterim.

İdarî veya ekonomik tedbirlerin iyi tatbiki ve tatbik neticelerinin iyi anlaşılması için, halkın hükûmete yardım etmek hevesi, iftihar olunacak bir tezahürdür. Bu ruhî vaziyet, Türk milletini ilerletmek ve Türk vatanını imar etmek için, çok verimli ve çok esaslı bir amildir.

Devleti ve hükûmeti kendi malı ve koruyucusu tanımak, bir millet için büyük nimet ve mazhariyettir. Türk milleti bu neticeye Cumhuriyette varmış ve her sene bunun artan semerelerini görmüş ve göstermiştir. Milletimizin, maddî ve manevî huzuruna, her şeyden fazla ehemmiyet verişimizin, ne kadar yerinde olduğu anlaşılıyor.

MAARİF İŞLERİ

Arkadaşlar, ilk tahsilin yayılması için, sade ve pratik tedbirler almak yolundayız. İlk tahsilde hedefimiz, bunun umumî olmasını bir an evvel tahakkuk ettirmektir. Bu neticeye varmak, ancak, fasılasız tedbir almakla ve onu metodik tatbikle mümkün olabilir. Milletin başlıca bir işi olarak, bu mevzuda ısrar etmeyi lüzumlu görüyorum. Sanat ve teknik mekteplerine rağbet artmıştır. Bunu sevinçle söylerken, her türlü teşviki arttırmak lâzım olduğunu da ilâve etmek isterim.

Yüksek tahsil için, Ankara üniversitesini tesis etmek yolunda, tıp fakültesinin de başlıyarak, yeni ve en külfetli hamlenin atılmasını dilerim.

Güzel sanatlara da alâkanızı yeniden canlandırmak isterim. Ankarada bir konservatuvar ve bir temsil akademisi kurulmakta olmasını zikretmek, benim için bir hazdır.

Güzel sanatların her şubesi için, kamutayın göstereceği alâka ve emek, milletin insanî ve medenî hayatı ve çalışkanlık veriminin artması için, çok tesirlidir.

TARİH VE DİL ARAŞTIRMALARI

Başlarında kıymetli maarif vekilimiz bulunan, Türk tarih kurumu ile Türk dil kurumunun, her gün yeni hakikat ufukları açan, ciddî ve devamlı mesaisini takdirle yadetmek isterim.

Bu iki ulusal kurumun, tarihimizin ve dilimizin, karanlıklar içinde unutulmuş derinliklerini, dünya kültüründeki analıklarını, reddolunmaz ilmî belgelerle ortaya koydukça, yalnız Türk milleti için değil, ve fakat bütün ilim âlemi için, dikkat ve intibahı çeken, kutsal bir vazife yapmakta olduklarını emniyetle söyliyebilirim.

Tarih kurumunun Alacahöyükde yaptığı kazılar neticesinde, meydana çıkardığı, beş bin beş yüz senelik maddî Türk tarih belgeleri, cihan kültür tarihini yeni baştan tetkik ve tamik ettirecek mahiyettedir.

Bir çok Avrupalı âlimlerin iştirakile toplanan, son dil kurultayının ışıklı neticelerini bizzat görmüş olmakla çok mutluyum. Bu ulusal kurumların az zaman içinde, ulusal akademiler halini almasını temennî ederim. Bunun için, çalışkan tarih ve dil âlimlerimizin, dünya ilim âlemince tanınacak, orijinal eserlerini görmekle bahtiyar olmamızı dilerim.

Sayın arkadaşlar,

Ana vatana yeni kavuşan göçmen vatandaşlarımızın iskânı başlıca işlerimizdendir. Göçmenleri iyi yerleştirmek ve sürğatle üretmen kılmak için, onları kâfi derecede techiz etmeğe çalışıyoruz. Aldığımız neticeler ümid vericidir. Bu millî meseleye tahsis edebildiğimiz vesait derecesinde, fakat ara vermeksizin devam edeceğiz.

NAFIA İŞLERİ

Demiryolu inşası programına devam ediyoruz. Buna muvazi olarak, yol ve köprü inşaatına daha fazla vesait tahsis edebilmek, arzuya şayandır. Her halde su işleri için verilen vesaiti arttırmağa lüzum vardır.

Şimdiye kadar muhtelif yerlerde yapılmış ve yapılmakta olan ufak büyük su işleri, çok teşvik edici neticeler vermektedir. Kamutayın, su işleri için yeni imkânlar aramasını lüzumlu görmekteyim.

Telefon şebekesi memleket içinde, bir program dahilinde genişlemektedir. Bu faaliyeti takdir ve teşvik etmek isterim. Yakın bir zamanda iyi bir radyo merkezine nail olacağımızı umarım.

Ticarî hava nakliyesi işlerinin emniyetli, intizamlı devamını ve genişlemesini ise, çok önemli tutmaktayım.

EKONOMİ SAHASINDA KALKINMA

Sayın vekiller,

Ekonomi sahalarında millî faaliyetimizin artamasından ve gelişmesinden sevinç duymaktayız. Cumhuriyetin ekonomik tedbirleri her sahada feyizli semereler vermektedir .

Ziraatta kalkınmayı kolay ve çabuk yapmak için şartlar, çok ilerlemiş ve hazırlanmıştır. Yeni usulde ve yeni makinalar kullanmakta, iyi teşkilâtla yapılacak yardımların sürğatle semere vereceğini görüyoruz. Kooperatif teşkilâtı her yerde sevilmiştir. Kredi ve satış için olduğu kadar, istihsal vasıtalarını öğretip kullandırmak için de, kooperatiften istifadeyi mümkün görüyoruz.

Ziraatta hastalıklarla mücadele işine daha çok ehemmiyet vermek lâzımdır.

TOPRAK KANUNU

Toprak kanununun bir neticeye varmasını kamutayın yüksek himmetinden beklerim. Her Türk çifçi ailesinin, geçineceği ve çalışacağı toprağa malik olması, behemehal lâzımdır.

Vatanın sağlam temeli ve imarı bu esastadır. Bundan fazla olarak, büyük araziyi modern vasıtalarla işletip vatana fazla istihsal temin edilmesini teşvik etmek isterim.

Ticaret münasebetlerimiz bu sene daha genişlemiştir. Karşılıklı genişlik ve kolaylık takib ettiğimiz esastır. İhracatımızın kolaylaştırıldığı yerde ithalâtın artmasından sakınmıyoruz, bu ithalâtı arttırmak ve kolaylaştırmağa çalışıyoruz. Bu dürüst politika üç senedenberi ticaretimiz hacmini muntazaman arttırmıştır.

ENDÜSTRİ PROGRAMI

Endüstri programının tatbiki ciddî olarak devam ediyor. Her yeni endüstri eseri, muhitine refah ve medeniyet, ve bütün memlekete haz ve kuvvet vermektedir. İkinci programın hazırlıkları şevk ile ilerlemektedir.

Maden işletilmesi inkişaf halindedir. Madenlerimiz bizim başlıca bir dövzi kaynağımız olduğu için de, yüksek dikkatinizi celbe değerlidir.

Artvin civarında bakır madenlerinden birinin işlemeğe başlamasından memnun olduk. Ergani bakır madeninin işlemeğe başlamasını, memleket için mühim bir fayda telâkki ediyoruz. Yine memleket için pek ehemmiyetli bulduğumuz diğer mesele, kömür havzasının rasyonel olarak işlemesidir. Üzerinde bulunduğumuz tedbirlerin sürğatle netice vermesini temennî ederim.

TİCARET FİLOMUZ VE LİMANLAR

Deniz ve deniz mahsülleri ticaret ve endüstrisi önemli bir mevzuumuzdur. Ticaret filomuzu yenilemek ve arttırmak teşebbüsünü memnun olarak kaydediyoruz.

Limanlarımızda kâfi teşkilât yapılması, umumî mağazalar ve antrepolar bulundurulması mukarrerdir.

İŞ KANUNU

İş kanununun tatbiki için icap eden teşkilâtın kurulması lâzımdır. Ayrıca deniz ve ziraat işçileri için de, yeni kanunlar hazırlanmalıdır.

Küçük kredi mevzuunun ehemmiyetle ele alınmasını, Büyük Meclisin dikkatine arzederim.

Bu sene, ziraat bankasının yeni kanun lâyihası, çalışma mevzularınız arasında olacaktır. Bankaları ve kredi tevziini inzibata alan, kooperatifleri kuran ve genişleten kanunlarınızdan sonra bu yeni eserleriniz memleketin kredi hayatında verimli olacaktır.

MALİYEMİZ

Maliyemiz, memnun olacağınız surette müsbet verimli vaziyettedir. Muvazeneye hususî ehemmiyet veren Büyük Meclis, her sene varidatı fazlasile temin etmeğe muvaffak olmaktadır. Bu sene de tahminlerin tahakkuk edeceğine emniyet edebiliriz.

Hayatı ucuzlatmak icap ettikçe, vergileri indirmek siyasetine devam edeceğiz. Tuz, şeker, çimento, sayım vergilerinde iki sene içinde yaptığımız cesurane indirmeler, her bakımdan faydalı olmuştur.

Bu sene hem ilk ihtiyaçlardan, hem esaslı kuvvet vasıtalarından olan petrol ve müştakları üzerindeki resimlerden geniş mikyasta indirme yapmağa muvaffak olmanızı dilerim.

Bundan başka vergi üsüllerinin ıslahı çarelerinin aranmasına da ehemmiyetle devam olunmalıdır. İyi usul

(Devamı 9 uncu sahifede)

VENEDİKLİ BAFFA "Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 10

Istanbulda veba baş gösterdi, Iran elçisi hareket etmek istedi, padişaha bir arzuhal gönderdi

Evleri, barkları araştırıldı. Odun yığınları altında altın ve kuruş bulundu. Hepsi de birer birer hapse tıkıldı. Cüce Nasuhun elmaslı ve altınlı ne kadar eşyası varsa zapt ve kendi de Yedikulede hapsedildi.

Yeniçeri ağası Ferhad ağa, sünnet düğününde sarhoşluk meselesi yüzünden azledilmişti. İran seferi ortaya çıkınca, kendisine vezaret verilerek serdar tayin edildi. İstanbulda sefer hazırlıkları görülmeye başladı. Sefere köprü vesaire yapmak için dülger de gönderilmesi lâzımdı. Ser mimar Sinan ağaya divandan hüküm çıkarak su yolu nazırı mimar Davud ağa ile Şark seferine en ustalardan dört yüz dülger göndermesi emredildi. O zamanlar başta mimar Sinan olduğu halde sarayın 44 hassa mimarı vardı.

Filhakika Şark seferi başladı. Fakat ordu, eski bilinen ordu değildi. Elli gün süren sünnet düğünü, Yeniçerilerin hem midelerini, hem de nizam ve intizamlarını ifsad etti. Düğünde ne kadar canbaz, hokkabaz ve perendebaz varsa, nasıl taltif edilmeleri kendilerine sual olunduğu zaman, hepsi de Yeniçeri ocağına alınmalarını rica eylediler. Yeniçeri ağası Ferhad ağa, bunlar ocağa alındıkları takdirde «Kanunu kadîm» e halel geleceğini söyledi ise de; üçüncü Murad dinlemedi. Ve nidüğü belirsiz adamlar ocağa alındı. Ferhad ağanın azli sebeblerinden biri de, bu idi.

Fakat üçüncü Murad işin neye varacağını düşünemedi. Ocağın nizamı hakikaten bozuldu. İntisabı olanlar ocağın semtine bile uğramazlardı. Bazıları efendilerinin yanlarında otururlar, bazıları da pazarda alış veriş ederler, esnafın ticaretine de engel olurlardı.

O zamana gelinciye kadar kapı kulu efradı devşirmelerle temin ediliyordu. Ocağa dışardan adam katılınca, kapı kulunun adedi ve binaenaleyh ulûfe mikdarı da arttı. Hazine takat getirememeğe başladı. Bu sefer sadrazamlar, geliri attırmak için, askerin mikdarını azaltmaktan ve devletin yegâne kuvvetini felce uğratmaktan başka bir çare bulamadılar. Altı bölük halkı Kanunî zamanında yedi bini geçmezken, üçüncü Murad zamanında yirmi bini bulmuş, her yıl verilecek ulûfe de yüz otuz milyon akçeyi geçmişti. Buna bir de gümrük hırsızlıkları, saray israfatı da inzimam etti. Varidat iki yüz doksan üç milyon dört yüz bin akçe olduğu halde, masarif üç yüz altmış üç milyon dört yüz bin akçeyi buldu. Devletin tamam yetmiş milyon açığı vardı.

Böyle olmakla beraber, gayretli, şeci ve hamiyetli sardarlar sayesinde Türk ordusu zaferlerde yine eski hızını muhafaza ediyordu.

Ferhad paşa sefere gittikten sonra, Özdemir oğlu, Hazer denizi kıyılarından donanma ile İstanbula geldi. Karadeniz boğazından toplar atarak içeri girdi. O gün kubbe altında divan yapılmadı. Padişahın emrile bütün vezirler Özdemir oğlunu karşılamaya gittiler. Yeniçeri ağası, rikâbı hümayun ağaları, bütün bölük ağaları, kapı halkı ve Yeniçeriler de beraberlerdi.

Özdemir oğlu Osman paşa için Pertev paşa sarayı hazırlanmıştı. Saray, Vefa meydanında, mimar Sinan tarafından bina olunmuştu.

Özdemir oğlu on gün kadar sarayında dinlendi. Nihayet bir divan günü üçüncü Murad tarafından kabul olundu. Getirdiği hediyeler gayet kıymetli idi: Kızılbaş hanlarının iki elmaslı tacından maada Hind ve İran kumaşları, yirmi beş «Peri peyker» Çerkes oğlanları ve on yedi de altın anahtar... Bu anahtarların her biri bir kalenin anahtarı idi, ve üzerlerinde de kalelerin adları kazılı idi.

Üçüncü Murad çok memnun oldu. Özdemir oğlunu veziriazam yapmayı zihnine kodu. Filhakika aradan çok geçmedi. Sadrazam Siyavüş paşaya:

— Çiftliğine gitsin!

Diye kapıcılar kethüdasile haber yolladı. Sadaret mührünü elinden aldırdı, Özdemir oğlu Osman paşaya yolladı.

O sırda İran Şahı Hüdabendeden sulh için gelen elçi iki buçuk yıldır Kadırga limanında Sokollu Mehmed paşa sarayında oturuyordu. Yanında gelenlerin çoğu İstanbulda çıkan vebadan ölmüşlerdi. İstanbulda vebanın önüne geçmek imkânsızdı. Hastalara bile ilâcı padişah duacısı Şeyh Şücca' verirdi. Şehzade Mehmedin kızı Hüma sultanın kocası mütekaid vezir Ferhad paşa hastalandığı zaman, reisuletibba Garsüddin ile beraber tabib koca Şücca tedavi etmişlerdi. Hattâ bir defa hastalık arttı. «Mütetabbib, cahil ve biedeb» koca Şüccaı çağırdılar. Büyücü tabib nazlandı. Gitmek istemedi. Hastalık bir kat daha artınca:

— Elbette gelmeniz gerektir.

Diye ısrar ettiler. Şeyh Şücca, hastanın nabzına yapıştı:

— Perhizi bozmuşsuz.

Dedi. Eski aldığı ilâcı tekrar almasını tavsiye etti. Fakat Ferhad paşa hastalıktan kurtulamadı. Ölümüne acımıyan kalmadı. Çünkü hattat ve marifet ehli bir zattı. Hüma sultandan beş oğlu ve üç kızı kaldı. Ailesi bunu Şeyh Şüccaın yanına bırakmak istemediler. Aleyhine dava açtılar. Frenkten dönme bir tabibi kendilerine vekil tuttular. Vekilleri divana geldi:

— Tabib koca Şücca âyanı devlet hatırı için efendimize kıydı. Efendimize gadir ve hayfoldu, dedi.

Üçüncü Murad bir tezkere yolladı. Reisületibbayı, hassa tabiblerini, şeyh Şüccaı divana getirtti, bunlar, paşanın iki yıldır mesane hastalığına mübtelâ olduğunu, verdikleri ilâcın o hastalığa mahsus olduğu kanunu şifada yazılı bulunduğunu, mevsimin kış olması hasebile hastalığın arttığını söylediler. Yakalarını kurtardılar. Şeyh Şücca bu vesile ile etibba arasında da şöhret kazandı, amma kendisini kurtaramadı. Derhal Güzelce Mehmed çavuşun hapsine tıkıldı. Ve sarâyda da artık nüfuzu kalmadı.

Hümaşah sultan, kocasını da ne kadar severmiş! Kendisine Ferhad paşa, gelin geldiği gece bir kur'an hediye vermiş. Hümaşah sultan üzerine aynen şu satırları yazmış:

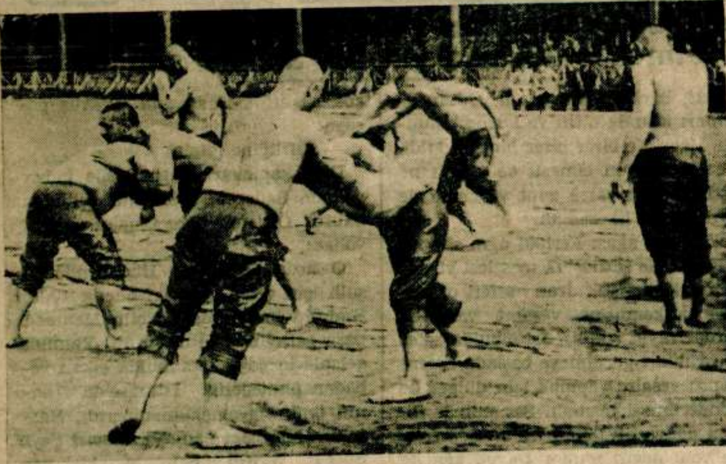
«Bu mushafı şerifi Ferhad paşa hazretleri geldiğim gece vermişler idi. Ben öldükten sonra bu mushafı şerife kimse mani olmayıp kabrim üzere tilâvet oluna. Vakfetmişim. Üzerimde dursun. Bir evlâdım dahleylemeye. Ruhum için okuna. Allah rızasiçin ve Resulûllahın pâk ruhiçin, Ve okuyanlar sıdkile ruhuma hibe edeler. Gece ve gündüz başım ucunda dura. Herkim bu vasiyetimi yerine getirmezse, yarın yevmü mahşerde Hazreti Hak huzurunda davacı olup iki elim yakalarında olsun.»

Kanunînin torunu, ölümü kendi beklerken, kocasının öldüğünü gördü. Yaptığı davadan da bir netice elde edemedi. Sarayın bütün rezaletlerine seyirci kalarak sönüp gitti...

İran elçisi, yanındakilerin taundan kırıldıklarını görünce, artık İstanbuldan biran evvel çıkmak istedi. Kendi ilim ve irfan sahibi bir adamdı. Padişaha gönderdiği arzuhali üçüncü Murad okudu ve müteessir oldu. Huzura çağırdı. Pek çok iltifatlar ederek serdar Ferhad paşanın yanına gitmesini emretti. Sonra, Özdemir oğlu tarafından kabul edildi. Elçi paşanın huzuruna çıkmaktan o kadar korkuyordu ki... Paşanın gazubane bakışları karşısında ne söyliyeceğini şaşırdı. Saçma sapan sözler söylemeğe başlayınca, Özdemir oğlu birdenbire kızdı:

(Arkası var)

AKŞAM — SPOR

Başaltına tutan çiftler güreşlerini ayırt etmeğe çalışıyorlar

Güreşçileri kızıştıran zurnacılar

Güreşlerde baş pehlivanlığı alan Tekirdağlı arkadaşlarının ziyafetinde

Dünkü yağlı güreşler

Tekirdağlı Hüseyin alaturkada baş pehlivan oldu

Dün Taksim stadında, her taraftan gelen pehlivanlar arasında yağlı güreşler yapıldı.

Stadın kapısında durmadan çalan iki zurna ile bir davul alaturka güreş meraklılarını içeriye çağırıyordu.

Bir gün evvelki güreşlerde, dünkü karşılaşmaların saat on birde başlıyacağı ilân edilmiş olduğu halde güreşlere saat on ikiyi geçe başlandı.

Serbes güreşlerin yapıldığı ring kaldırılmış, onun yerine yere bir branda serilmişti. Bütün zevki çayırda yapılması olan yağlı güreş için stadın toprak sahası müsait değildi. Bu mahzurun, böyle bir branda ile az çok telâfisine çalışılmıştı. Fakat yanyana getirilmiş dört parçadan mürekkep branda güreşçiler çalışırken kayıp buruştukça güreşin zevkini kaçırdığı gibi zaman zaman güreş tutan beş altı çifte pek dar geliyordu.

Saat on ikiye yaklaştığı zaman bir yanda yağ ibriklerinin yavaş yavaş hazırlanması, meydancının ortada dolaşması, hakemlerin de kalem efendisi gibi birer birer sökün etmesi artık tutuşmaların pek gecikmiyeceğini gösteriyordu.

KÜÇÜK ORTA

Küçük ortaya güreşecekler yağlandıktan sonra meydana dizildiler. Kura çekerek halka takdim edildiler.

Bu güreşlerde Kaynarcalı Raif, arabacı Hüseyine yenik düştü. Biraz sonra arabacı Mehmed, Bandırmalı Mehmedi ters kepçe ile yendi. Üçüncü galibiyeti Murtazaya künde atmak suretile arabacı Şevki aldı. İlk üç galibin arabacı olması seyircilerden birinin:

— Yaşasın arabacılar cemiyeti! diye bağırmasına vesile oldu.

Galiplerden arabacı Mehmed, arabacı Hüseyine pes etti. Onun arkasından Hurşit, Hilmiyi künde ile yendi. Bekir Süleymana pes ederek yenildi.

Gene galiplerden Hurşit, arabacı Şevkiyi ters kepçe ile yenerken Osman da Süleymana pes etti. Kadirle tutuşan Hurşit onu da künde ile yendi, fakat kuvvetli ve iyi bir güreşçi olan Hayrebolulu Pomak Süleymana ayaktan pes etti. Sona kalan Pomak Süleyman ile arabacı Hüseyin tutuştular. Bir hayli uğraştıktan sonra Pomak onu da yenerek küçük orta birincisi oldu.

KÜÇÜK PEHLİVANLAR

Yukarıdaki güreşler olurken sekiz on yaşlarında iki küçük pehlivan ortaya çıktılar: Bursalı Kâzım ile Bursalı Selim. Kâzım daha boylu, fakat Selim daha pehlivan. Selim mükemmel bir Yusuf peşrevi yaptıktan ve bir baş pehlivan selâmı verdikten sonra çok güzel oyunlarla Kâzımı yendi.

BÜYÜK ORTA

Büyük orta için yedi çift tutuştular. Pomak Mustafa, Basriyi künde atarak yendi. Hendekli Osman Şileli Rahmiye pes etti. Malkaralı Kara Hüseyin, Beyköylü Süleymanı künde ile mağlûp etti. Ali Ahmed Yıldırım Bekiri ters kepçe ile yendi. Arabacı Hüseyin Vizeli Arife yenik düştü. Pehlivanköylü Mustafa ile Manyaslı İbrahim arasında «pes ettin, etmedim» şeklinde ufak bir kavga oldu, ayırdılar, fakat Manyaslı İbrahimin kaşı yarıldığı için çekildi ve Mustafa galip sayaldı. Bekirin galibi Ali Ahmed Malkaralı Kara Hüseyini de tesr kepçeye almışken Hüseyin pes etti. Şileli Rahmi ile Pomak Mustafanın güreşi hayli zorlu oldu. Şileli nihayet galip geldi. Şilelinin Vizeli Arifle tuttuğu güreş çok uzun sürdü, yenişemedikleri için kura çektiler ve Şileli sona kaldı. Son güreşte Ali Ahmed Şileliyi de yenerek büyük orta birinciliğini kazandı.

BAŞALTI

Başaltı güreşleri başlarken kurada boş kalan Sındırgılı Şerifi bu güreşlerden hariç bırakarak ve ayrıca bir ödül koyarak onu Adapazarlı Vahitle güreştirdiler. Şerifle Vahidin güreşi güzel, canlı ve hareketli oldu. Vahit pes ettiğinden Şerif kazandı. Akhisarlı Ömerle Gönenli Çengel Abdullahın güreşi de hareketli oldu ve güreşi Çengel kazandı. Gönenli Hamdi Malkaralı Ahmedle bir hayli uğraştıktan sonra künde ile kazandı. Somalí Abdüsselâm Emrullahı yendi. Kurtköylü Etem ile Molla Mehmed, Babaeskili İbrahimle de Halil yenişemedikleri için çiftler değiştirildi. Halil Molla Mehmedin karşısında fazla dayanamıyarak pes etti ve elini öptü. Kurtköylü Etemi Babaeskili İbrahim de bir hayli uğraştığı halde yenemedi. Fakat Etem pehlivan: «Ben elli dokuz yaşındayım. Bir buçuk saattir güreş tutuyorum. Bu kadarı bana yeter» diyerek güreşi bıraktı ve alkışlar arasında sahadan çıktı. Çengel Abdullah ile Gönenli Hamdinin güreşi çok uzun sürdü, Hamdi çok hâkim güreştiği için hakem heyeti işi tatlıya bağladı ve kisbetini çok sıktığı için galibiyeti Hamdiye vermek münasip görüldüğü ilân edildi. Bu sırada baş pehlivanlar güreşi başlamış, başaltında da Somalı Abdüsselâm ile Babaeskili tutuşmuşlardı. Baş güreşleri bitip te baş pehlivan taayyün ettiği zaman Abdüsselâm ile İbrahim hâlâ yenişememişlerdi. Molla Mehmed de artık güreşmek istemediğinden hakem heyeti daha fazla güreş tutmuş olan Gönenli Hamdiyi başaltı birincisi, güreşleri ayırt edilemiyen Somali Abdüsselâm ile Babaeskili İbrahimin ikisini de ikinci olarak kabul etti. Yani başaltının neticesi biraz alaturka güreş usulile neticelendirildi.

TEKİRDAĞLI GENE GALİP

Kara Ali ile Mülâyim sakat oldukları için başa üç pehlivan güreşti: Tekirdağlı Hüseyin, Adapazarlı Molla Arif ve Yarım dünya Süleyman.

Evelâ Arif, sonra da Süleyman ile güreşen Tekirdağlı Hüseyin iki hasmına da çok hâkimdi. İkisi de paçalarından yakalanmış vaziyette pes ettikleri için Tekirdağlı Hüseyin, serbes güreşte olduğu gibi bunda da baş pehlivanlığı aldı.

Altı saat süren yağlı güreşler de böylece biti. **S. G.**

İstanbul takımlarının ekzersizleri

İstanbul lig maçlarının talik edilmesinden istifade eden Galatasaray - İstanbulspor ve Beşiktaş - Vefa takımları dün Şeref stadında birer ekzersiz maçı yapmışlardır. Galatasaray İstanbulsporu 5 - 2, Beşiktaş ta Vefayı 2 - 0 yenmişlerdir.

Erzincanda at koşuları

Erzincan 1 (A.A.) — Bugün sonbahar at yarışları yapıldı. Birinci tay koşusu idi. Mesafe 1400 İsmailin Suzani birinci, Sabrinin Dilberi ikinci, Hasanın Devrişi üçüncü geldiler.

İkinci koşu: Mesafesi 2200 idi. Cemalin Bilgisi birinci suvari Teğmen Zekinin Alpı ikinci, Ömerin Şahini üçüncü geldiler.

Üçüncü koşu: Mesafe 3000 metre idi. Cemalin Bilgisi birinci, Ömerin Şahini ikinci, suvari teğmen Zekinin Alpayi üçüncü geldi. Yarışlar çok iyi bir havada ve kalabalık seyirci karşısında yapılmıştır.

Ankaradaki maç

Fenerbahçe 1 Ankaragücü 0

Ankara 1 (A.A.) — Fenerbahçe ikinci ve son maçını bugün Ankaragücü ile oynadı. Fener takımında geçen maçta yaralanmış olan Yaşarın yerinde Lebip oynuyordu. Hakem Beşiktaştan Hakkı idi.

Oyuna saat 3,30 da başlandığı vakit kuvvetli bir rüzgâr ve havada uzakdan görünmiye başlıyan kara bulutlar maçın çok müsait şerait altında cereyan etmiyeceğini gösteriyordu.

Filhakika birinci devrenin ortasına doğru göz görmiyecek derecede kuvvetli bir toz fırtınası ve yağmur oyunun biraz müddet tatilini mucip oldu. Oyunun heyeti umumiyesi şu suretle hülâsa edilebilir:

Fenerbahçe birinci devrede yüksek bir teknikle tatlı ve canlı bir oyun oynamış, Ali Rızadan güzel bir pas alan Nacinin ayağile bir de gol kaydetmiştir. Fakat şüt noksanlığı bu hâkim oyunun daha fazla semere vermesine meydan bırakmamıştır.

Ankaragücü bu devrede bazı güzel akınlar yapmış ve bir kaç defalar gol vaziyetine de girmişse de bu akınları müsbet bir surette neticelendirememiştir. Maamafih bu devrede Fenerbahçenin hâkimiyeti tam addolunabilir.

İkinci devrede de bidayetten Fenerbahçe biraz müddet ayni müessir oyunu idame ettirmişse de Ankaragücü takımı yavaş yavaş açılarak oyunu Fener sahasına intikal ettirmeğe muvaffak olmuştur. Ankaragücünün bilhassa soldan yaptığı hücumlar Fener müdafaasını epiyi sarsmış ve fakat onlarda da şüt noksanı sayı kaydına meydan bırakmamıştır.

Bu devre bilhassa son zamanlara doğru Ankaragücünün lehine kaydedilmek icap eder.

Fenerbahçe takımı oyunu 1 - 0 kazanmıştır.

Fenerbahçe takımı bu akşamki ekspresle İstanbula hareket etmiştir.

Dünya futbolünde neler oluyor?

Iskoçya Irlandayı 3 - 1 yendi

Gelecek mayısta Avusturyaya davet edilen ve bu daveti kabul etmesi çok muhtemel bulunan İskoçya millî takımı cumartesi günü İrlanda millî takımı ile karşılaşmış, İrlandayı 3 - 1 mağlûp etmiştir.

MALTADA FUTBOL HAREKETLERİ

Malta adasında futbol gittikçe artan bir canlılık göstermektedir. Bu yüzden Avusturyanın tanınmış merkez muavinlerinden Lowinger ile Çekoslovakyanın meşhur beynelmilel oyuncularından Simpersky Maltaya gittikleri gibi Slavianin tanınmış oyuncularından Kreilin de yakında orada bir klüpte oynıyacağı söylenmektedir.

PERU NİHAYET ÇEKİLDİ

Berlin olimpiyatlarındaki hadise dolayısile beynelmilel futbol federasyonundan çekileceği söylenip duran Peru nihayet FİFA'nın Zürihteki sekreterliğine gönderdiği resmi bir mektupla federasyonla alâkasını kestiğini bildirmiştir.

BÜYÜK MAÇIN HAKEMİ

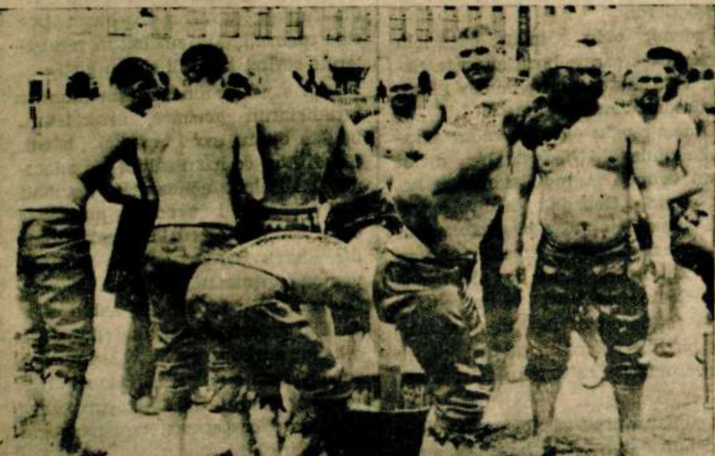
2 kânunuevvelde Londrada yapılacak olan İngiltere - Macaristan maçı için İngiltere iki hakem teklif etmiştir. Bunlardan biri İsveçli Olsson, öteki Alman Bauwensdir. Macar federasyonunun, iki sene evvel Romada dünya kupası finalini idare etmiş olan İsveçliyi kabul edeceği zannolunmaktadır.

GRADJANSKİ TURNESİ

Yugoslavyanın kuvvetli takımlarından olup İstanbula da gelmiş olan Gradjanski gelecek ayın son haftalarında İngilterede bir turneye çıkacak ve orada beş maç yapacaktır.

ARSENAL FENA VAZİYETTE

Geçen senenin İngiltere kupası galibi meşhur Arsenal İngiltere lig maçlarında fena bir vaziyette bulunmaktadır. Cumartesi günü yapılan maçlarda da yenilen bu meşhur takımın, böyle giderse, ikinci kümeye düşmek tehlikesi vardır.

Başaltına güreşen pehlivanlar yağlanırken

Yağlananlar arasında başı perçemli 59 yaşında Etem pehlivandır

Her akşam bir hikâye

Çamurdaki çiçekler

Melâhat camdaki çiçeklere baktı:

— Fevkalâde.. dedi. Ne güzel çiçekler...

Şair İlham Süreyya hemen dükkâna girdi. Çiçekleri sardırttı. Cebindeki bütün paraları çiçekçinin önüne saydı. Vakıa beş parasız kalmıştı. Lâkin memnundu. Hayatta en sevdiği kadını memnun etmişti ya... Bu genç şair için en büyük saadetti.

Melâhat:

— Çok teşekkür ederim.. dedi. Bu çiçekleri kurutacağım, ihtiyarlayıncaya kadar saklıyacağım. İkimizin de saçları bembeyaz olunca bir kitap arasından bu karanfillerin kurumuş yapraklarını çıkarıp sana gösteririm:

— Bak Süreyya, derim, bunları bana gençken sen almıştın...

İlham Süreyya sanki nefis bir şiir dinliyormuş gibi bu sözlerden âdeta sarhoş oldu. Cebinde beş para kalmamışsa ne çıkar?.. Dünyada bu sözleri işitmek kadar büyük saadet mi olurdu? Varsın bu geceyi de evdeki bayat pastalarla geçirsin...

Melâhata sordu:

— Yarın seni göreceğim değil mi?

— Tabii.. gene saat 4 de.. ayni yerde...

Yanyana ilerlerken birdenbire Melâhat:

— Arkadaşlarm karşıdan geliyor, dedi.. yarına.. Allaha ısmarladık..

Böyle söyliyerek İlham Süreyyanın elini sıktı. Ayrıldılar. İlham Süreyyanın için içine sığmıyordu. Kulaklarında bir ses daima ona:

— Bu çiçekleri kurutacağım.. ihtiyarlayıncaya kadar saklıyacağım. İkimizin de saçları bembeyaz olunca bir kitap arasından bu karafillerin kurumuş yapraklarını çıkarıp sana göstereceğim:

— Bak Süreyya, diyeceğim. Bunları bana gençken sen almıştın..

İlham Süreyya o kadar mesuddu ki evine gitmek istemiyordu. Tünele kadar yürüdü. Sonra Melâhatla ayrıldıkları yerden bir kere daha geçmek sevdasına düştü, ilerledi. İşte Melâhat şurada arkadaşlarına rasgelmişti. Şuradan hep birlikte güle oynaşa tramvaya binmişlerdi.

Biraz daha ilerledi. Birdenbire gözleri hayretle açıldı. Yolun kenarında çamurlar içinde bir çiçek demeti.. küçük bir karanfil demeti... Melâhate aldığı çiçekler... Bu çamur içindeki pörsümüş, basılmış çiçekleri görmek, İlham Süreyyaya çok sevilen bir insanın ölüsünü görmek kadar acı verdi. Utanmasa kaldırıma oturacak ve ağlıyacaktı.

Aklına o geceyi yarı aç geçireceği geldi. Bu çamura atılacak çiçekler için mi aç kalacaktı? Melâhat onunla ne güzel alay etmişti. Şimdi genç kadının sözleri aklına geliyordu:

— Bu çiçekleri kurutacağım... İkimizin de saçları ağarınca, ihtiyarlayınca bir kitap arasından çıkarıp sana göstereceğim. «Bak Süreyya, bunları sen bana gençken almıştın..» diyeceğim.. ne büyük yalandı. Sonra düşündü. Melâhat hiç yoktan, en küçük bir meselede ve hiç bir menfaati olmadığı halde böyle yalan söyler ve onu aldatırsa hayatları nasıl beraber geçerdi?

İçinden:

— Şımarık kız.. dedi. Zengin, güzel... Benim gibi saf bir şiir meraklısı ile alay etti. Çiçek sevdası, bir çiçeği ihtiyarlayıncaya kadar saklamak gibi romantik arzuları filân hepsi yapmacık. Vakıa bir kadına çiçeğini çamura attı diye darılmak, bir daha onu hiç görmemeğe karar vermek bir çocukluktu. Lâkin bu küçük hadise İlham Süreyyanın Melâhata ait bütün hülyalarını yıkmıştı. Ertesi günü, daha ertesi günü Melâhati hiç aramadı. Bir hafta sonra da büyük, meşhur bir şairin delâletile Anadoluda küçük bir köy muallimliği buldu, çıktı, gitti...

İstanbula tamam 10 sene sonra döndü. Çamurun içine şöyle gelişi güzel fırlatılmış bir çiçek demeti onun bütün hayatını, yatağından çıkan bir nehir gibi değiştirivermişti.

***

— Süreyya.. Süreyya..

İnce, çok tatlı, tanıdık bir kadın sesi ismini çağırıyordu. Döndü. Melâhat..

Ne kadar değişmişti. Ne güzlleşmiş, ne gelişmiş. Ne kadınlaşmıştı. Melâhat mahçup:

— Sizi, dedi, birdenbire bütün nezaket kaidelerini unutarak isminizle çağırdım.. affedersiniz.

Yürüdüler. Taksim bahçesinin önünden geçiyorlardı. Çok güneşli bir gündü. İlham Süreyya sordu:

— Girelim mi?

Melâhat:

— Siz bilirsiniz.. dedi.

Girdiler. Eski, kırık sıralardan birine oturdular. Melâhat kırık dökük cümlelerle hayatını anlatıyordu. Evlenmişti. Çocukları olmuştu, kocası iyi bir adamdı. Eski günlerden bahsettiler. Melâhat hâlâ bu eski rüyanın tesiri içinde gibi idi.

— Sanki bana niçin gelmedin Süreyya.. uzun seneler niçin beni aramadın? diye sordu..

Süreyya:

— Son günü sana aldığım çiçekleri, hani ihtiyarlayıncaya kadar saklıyacağın çiçekleri çamurun içinde görünce.. dedi..

Melâhat hayretle onun yüzüne bakıyordu. Genç kadın bir aralık elinde tuttuğu Fransızca romanı açtı:

— İşte çiçeklerin..

Hakikaten romanın sahifeleri arasında bir çok kurumuş yapraklar vardı.

— İşte o günü çiçekçinin çiçekleri sardığı kâğıt.. bak 1927 tarihli.. tam 10 sene evvelki tarih.. ayrıldğımız sene..

— Peki benim gördüğüm çiçekler.. çamurdaki çiçekler..

— Sen yanlış görmüşsün Süreyya..

Genç kadın Süreyyaya biraz daha sokuldu:

— Sana 10 sene evvel bir vaadim vardı... İhtiyarlayınca bir kitap açacak, sararmış çiçekleri sana gösterecek «bak Süreyya.. sen bunları gençken bana almıştın..» diyecektim.. değil mi? Vakıa henüz daha ihtiyarlamadık amma... Vadimi yerine getiriyorum..

Bak Süreyya.. sen bu çiçekleri 10 sene evvel bana almıştın..

(Bir yıldız)

Radyo

2 Teşrinisani 1936 Pazartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30: Caz: Plâkla, 19,30: Çocuklara masal: İ. Galip tarafından, 20: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30: Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21: Plâkla sololar, 21,30: Orkestra: 1 - Suppe: (Pik Dam) uvertür. 2-Jos: Gungl (Haydropathen) vals. 3 - Svendsen: (Zorahayda) Lajand. 4 - Tchaikowsky: (Gugular gölü) süvit 1. Scene, 2. Macar dansı 5 - Lehar: (Sarı ceket operetinden parçalar). 6 - Brahms: (Une dans No. 5). 22,30: Ajans havadisleri, 23: Son.

3 Teşrinisani 1936 Salı

Istanbul: Oğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25-14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Caz, plâkla, 19,30 Konferans Bayan Suat Derviş tarafından, 20 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Türk musiki heyeti, 21 Operet temsil heyeti, 21,30 Orkestra, 1- J. Strauss: (Yarasa üvertür), 2- Saint-Saens: (Gümüş zil) süvit, 1. Romans, 2. Venedik valsi, 3- Rimisky - Korsakoff: (Antar) Senfoni Poem, 4- Chopin: (Noct urne) No. 5, 5- Mendelsohn: (Bahar şarkısı), 6- Yvain: (La Haut) operetinden parçalar, 7- Pesse: (Değirmen), 22,30 Ajans haberleri, 23 Son.

Atatürkün dün Mecliste söyledikleri mühim nutuk

(Baştarafı yedinci sahifede)

ve iyi tatbikin memnun edici neticelerini vatandaş, hiç bir işte vergi mevzuu kadar hassasiyetle takdir etmez.

Diğer taraftan vatandaşın hazineye karşı mükellefiyetinin, en mühim vazifesi olduğunu anlatmak için, yorulmamak lâzımdır. Şüphe yoktur ki, bahusus devletçi ve halkçi olan bir idare ve ekonomik hayatında, hazinenin kudret ve intizamı, başlıca mesnettir. Cumhuriyetin kudreti de her sahada ve millî müdafaa sahasında, ihtiyaçlarını karşılayan hazinesinin intizamıdır. Gelecek yıllar için de hazinenin kudretini muhafaza etmek, sizin en mühim işiniz olacaktır.

Millî paramızın filen müstakir olan kıymeti muhafaza olunacaktır.

MİLLÎ MÜDAFAA

Aziz arkadaşlar,

Millî müdafaa vasıtalarına senelerden beri verdiğimiz ehemmiyetin yerinde olduğunu, hadiseler her gün göstermektedir. Ordumuzu en yeni vasıtalarla mütemadiyen teçhiz etmeğe çalışıyoruz. Yüksek kıymetini arttırmağa verdiğimiz ehemmiyet ise, daha ziyadedir.

Ordunun çalışmalarından ve bütün milletin vatan müdafaası için severek ve istiyerek çalışmak şevkinden memnunuz.

Deniz silâhlarına ehemmiyet veriyoruz. Denizcilerimizin iyi silâhlı ve iyi talimli olarak hazırlanmaları büyük emelimizdir. Hava ordusuna sarfettiğiniz himmeti artırmanızı dilerim. Yeni bir proğramın tatbikat devresinde bulunduğumuz için, hava kuvvetlerimiz arzumuz derecesinden henüz uzaktır.

Kuvvetli bir hava ordusu vücude getirmek yolunda iyi neticelere doğru emniyetle yürümekte olduğumuzu ifade ederken hava taarruzlarına karşı milletin hazırlanması için de ayrıca alâkanızı uyandırmak isterim.

ARSIULUSAL HADİSELER

Bu sene içinde arsıulusal bakımdan bizim için mesud hadiseler oldu. İngiltere kralı S. M. Sekizinci Edvardın mütenekkiren ziyaretini ve Boğazlarda yeni rejimin - Montrö - mukavelesinin derpiş ettiği veçhile tatbike başlandığını, bunların başında olarak zikretmeliyim.

Tanışmakla bahtiyar olduğum İngilizlerin büyük kralile aramızda husule gelen dostluğun, milletlerimizin temayülâtına uygun olarak, iki hükûmet arasında fiilen inkişaf etmekte olan samimî münasebat üzerinde hayırlı tesirine şüphe yoktur.

Türkiyenin hakkını teslim etmekle yüksek dostluk ve anlayış gösteren - Montrö - mukavelesi âkidleri, aynı zamanda kritik devam eden arsıulusal durumun bu önemli devresinde, istikrarı için herkesin çalışması icab eden umumi sulh işine de değerli hizmet etmiş oldular.

Tarihte bir çok defa münakaşa ve ihtiras vesikası olmuş olan Boğazlar, artık tamamile Türk hakimiyeti idaresinde, yalnız ticaret ve dostluk münasebetlerinin muvasala yolu haline girmiştir. Bundan böyle muharip her hangi bir devletin harp sefinelerinin Boğazlardan geçmesi memnudur.

TÜRK - SOVYET DOSTLUĞU

Bu münasebetle, karada ve denizde büyük komşumuz Sovyet Rusya ile aramızdaki, on beş senedenberi her türlü tecrübeden geçmiş olan dostluğun, ilk gündeki kuvvet ve samimiyetini tamamile muhafaza ederek, tabiî inkişafında devam ettiğini beyan etmekle de, ayrıca memnuniyet duyarım.

Bu sene içinde, Afganistanın kıymetli hariciye ve harbiye vezirlerile görüşmekten de memnun oldum.

M. STOYADİNOVİÇİN ZİYARETİ

Dost ve müttefik Yugoslavyanın yüksek başvekil ve hariciye nazırının millî bayramımızda aramızda bulunması, bize ayrı bir sevinç verdi. Balkanlılar arasındaki kardeşliğin tarsini, bizim ötedenberi başlıca emelimizdir.

Türk - Yugoslav bağlılığı bunun esaslı bir tezahürüdür.

Diğer müttefiklerimiz ve dostlarımız ile temaslarımız, daimî ve samimidir. Balkanlarda, garbî Asyada ve şarkî Akdenizde mevcut sulhün devamı, eski dünyanın bir çok diğer yerlerine nisbetle daha emin görünmektedir. Türkiyenin bütün devletlerle münasebetlerinin iyi olduğunu, memnuniyetle kaydederim.

İSKENDERUN VE ANTAKYA

Bu sırada, milletimizi gece gündüz meşgul eden başlıca büyük bir mesele, hakikî sahibi öz Türk olan «İskenderun Antakya» ve havalisinin mukadderatıdır. Bunun üzerinde, ciddiyet ve katiyetle durmaya mecburuz.

Daima kendisi ile dostluğa çok ehemmiyet verdiğimiz Fransa ile aramızda, tek ve büyük mesele budur. Bu işin hakikatini bilenler ve hakkı sevenler, alâkamızın şiddetini ve samimiyetini iyi anlarlar ve tabiî görürler.

Önümüzdeki sene, müzakereler ve silâhlanma yarışları ile büyük bir hazırlık senesi olacağa benziyor. Devletler arasındaki ihtilâfların anlaşmalara varmasını samimiyetle dileriz.

Sayın millet vekilleri, ağır ve önemli işleriniz, size, millet yolunda, esaslı hizmetler hazırlamaktadır. Milletin sevgileri, hayırlı ve faydalı çalışmalarınızda sizinle beraberdir.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ No 3

— Bu uğurda hepimiz ölmeğe razıyız. Yeter ki Endülüs devleti yıkılmaktan kurtulsun.

Diyorlardı. Düşman amiral gemisini batırmakla acaba Endülüs devleti yıkılmaktan kurtulabilecek miydi?

Salih reis kendi kendine bu sorunun cevabını da veriyordu:

— Böyle bir hadise, düşmanın maneviyatını bozar.. ve Türkler geliyor diyerek limandan kaçmağa mecbur olur. Limandan kaçmasalar bile, onlara vereceğimiz bu korku, düşmanın deniz plânlarını altüst etmeğe yeter. Eğer kurtulup dönebilirsek, Kemal reise düşman denizcilerinin manen bozguna uğradıklarını söyliyerek, gemilerimizi buraya çekmeğe muvaffak oluruz. Benim yegâne emelim, şu Cebelülfaruk kalesi muhafızı Ahmed Selime yardım etmektir.

Salih reis o günlerde Ahmed Selim hakkında söylenen bir hikâyeyi de dinlerken göğsü kabarmıştı.

İspanyollar Ahmed Selime beş bin Dublon altını yollıyarak kendilerine karşı gelmekten vazgeçmesini ve şehri kolayca teslim etmesini teklif etmişlerdi.

Koca kahraman bu teklifi, şöyle bir cevab vererek reddetmiş.

«— Beni insan diye şu memleketin müdafaa ve muhafazasına memur ettiler. Eğer şeref ve haysiyetimi bir avuç maden mukabilinde satacak olursam, insanlığımın ne değeri kalır? Ve ben yarın dindaşlarımın, yurddaşlarımın yanına ne yüzle çıkabilirim? Haydi, bu altınları götürün; aç ve sefil kalan askerlerinize dağıtın!»

Kral Ferdinanda Ahmed Selimin verdiği cevabı anlattıkları zaman, Kraliçe İzabel:

— Ben bu adamın kafasını kendi elimle koparmak isterim. Üstelik bir de hakaret.. işte buna tahammül edilmez.

Diye bağırmıştı.

Ahmed Selim karadaki düşman askerlerinin açlıktan öldüklerini görüyordu, bu vesile ile herşeyi bildiğini ve gördüğünü İspanyollara anlatmak istemişti.

Malka istihkâmlarında eli silâh tutan merd ve cesur sekiz bin kişi vardı. Bu kadar az bir kuvvetle altmış bin kişilik düşman ordusuna ne zamana kadar mukavemet edilecekti?

Ahmed Selim şehri uzun zaman düşmana karşı müdafaa ve muhafaza edebileceğine kanidi. Yiyip içmekten sıkıntı çekmiyorlardı. Zenginler zahire anbarlarını açmışlardı. Kahraman müslüman müdafilerine yerli yahudiler de âzamî yardımı gösteriyor, hattâ gençleri kalede ve cephede düşmanla çarpışıyordu. Yahudiler bu vaziyet karşısında müslümanlara yardım etmeğe mecburlardı. Çünkü İspanyollar şehri istilâ ederse, ilk önce, oraya iltica etmiş olan yahudileri keseceklerini resmen ilân etmişlerdi.

***

Kahraman Endülüs zabiti İbrahim, bir gün cephede dolaşırken düşman askerinin epice geri çekildiğini ve ön hattaki köyleri boşalttığını görmüştü. Bu sırada köy meydanlarından birinde oynıyan bir kaç küçük çocuk görmüş.. saçlarından okşayarak, bir kaç muhafız asker refakatinde bu çocukları düşman cephesine kadar göndermiş.

İspanyol kumandanı, kendi milletine mensup bu küçük çocuklara bir fenalık yapılmadan kendilerine teslim edildiğini hayretle görmüş ve Ahmed Selime şu haberi göndermiş:

— Bunlar bizim çocuklarımızdı.. Onları esir almadığınıza şaştık. Acaba sebebi nedir?

Ahmed Selim bu haberi getiren neferlere cevap vermiş:

— Kumandanınıza söyleyin! Onları: Bıyıkları ve sakalları olmadığı için serbest bıraktım. Ben çocuklarla harp etmiyorum.

Bu hadiseden sonra, İspanyolların kara cepheleri çok zayıflamıştı.

İspanyol askerinin bir kısmı:

— Biz böyle yüksek duygularla yaşayan insanlara ok atmayınız...

Diyordu. Ordunun maneviyatı pek bozuktu. Kraliçe donanma cephesinden çekilecek olursa, kaleden huruç hareketi yapmak imkânı bile hasıl olacaktı.

Zaten Ahmed Selim de bu fırsatı kolluyordu. İspanyolları bir bozguna uğratacak olursa, şehrin kara muhasarasını kaldırmakta gecikmiyecekti.

***

Gece.. Malka önünde yatan düşman donanması derin ve emin bir uyku içinde.. sahilde dolaşan gözcü kayıkları bile gece yarısından sonra, oldukları yerden kımıldamıyorlardı.

Malka sahilleri uzaktan ve gece karanlığında bile ne şirin görünüyordu.

Salih reis yüksek surların tepesindeki kulelerden binlerce müslüman elinin uzandığını görür gibiydi.

— Zavallı Endülüslüler! Bizden yardım istediniz.. geldik. Fakat bizim gelişimizden ne yazık ki haberiniz yok!

Diyerek geminin güvertesinde dolaşıyordu. Salih reisin kürekçileri meşhurdu. Forsalar arasında aylıklı adamlar da vardı. Hepsi esir değildi.. Yıldırım gibi dalgalar üzerinden sekerek aşarken, onun peşinden hiç bir gemi yetişemezdi.

Zaten Salih reis Malka önlerine giderken, yalnız cesaretine değil, biraz da gemisine ve gemicilerine güvenmişti.

Mayorkada bir kandil gecesinin ertesi günü, yerli müslümanların arzusu üzerine bir kaç geminin iştirakile yapılan bir gürek yarışında da Salih reisin yarı kırlangıca benziyen gemisi birinci gelmemiş miydi?

Malka şehri yüksek surları, kuleleri, minarelerile gecenin koynuna gömülmüş bir define gibi, bulutlar altında boylu boyunca uzanmıştı.

Şehrin bir baştan öbür başına kadar uzayıp giden gölgesinin bile gece karanlığında insanı titreten hazin bir görünüşü vardı. (Arkası var)

INHISARLAR IDARESI FRANSIZ ŞAMPANYALARINI

8 Liradan **5** LİRAYA

İNDİRDİ

Toptan alanlara tenzilât yapılır.

PASLANMAZ HASAN TRAŞ BIÇAĞI

Çeliğin en serti olduğundan çok kolaylıkla ve tatlılıkla bir dakikada tıraş eder. Dünyanın en kuvvetli ve hassas mikroskop âletile mükerrer surette tedkik olunduktan sonra piyasaya çıkarılmıştır. Ne Fransızlar, ne İngilizler, ne de Amerikalılar, ne de bütün dünya aynını yapamaz. Alâmeti farikasile ihtira beratı vardır.

Paslanmaz Hasan tıraş bıçağı rakiplerini şaşırtmış ve her tıraş bıçağı fabrikası paslanmaz yapmak istemiştir. Fakat bu iş kolay olmadığından hiçbir fabrika muvaffak olamamıştır. Yalnız Almanyada Fazen ve Türkiyede yalnız Hasan tıraş bıçağı muvaffak olabilmiştir. Hasan markasını arayınız; israr ediniz. Hasan deposu: Ankara, İstanbul, Beyoğlu.

MUHİM İLÂN

1906 R.G.A. TRAPEZ — RYSKA-GUMMIFABRIKS-AKTIE-BOLAGET MALMÖ

Meşhur Rus - İsveç

TRAPEZ
LÂSTİK ve ŞOSONLARI

Taze mallarımızı bu sene de müşterilerimizi memnun etmek için büyük fedakârlıklarla getirdik. Bütün toptan ve perakende mağazalarında bulabilirsiniz.

İsveç « T R A P E Z » fabrikası

ODEON

Yeni çıkan plâklar

BAYAN MUZAFFER KANDUR

Nr. 270108
Suzinak şarkı — İnlesin kalbim — Beste: Mustafa Nafiz
Hüzzam şarkı — Kumral saçının — Beste: Mustafa Nafiz

BAYAN ŞÜKRAN DENİZER

Nr. 270112
Fantazi — Bir balo gecesi
" — 36 modeli

BAYAN SEMAHAT ÖZDENSES

Nr. 270109
Hicaz şarkı — Aşkı hüsranla
Uşşak şarkı — Pencereden bakma

BAY HALİL SÖYLER

Nr. 270115
Zara şarkısı — Gelin Güvey
Emrah — Eridi kalmadı dağların karı

Satışa çıkarılmıştır.

---

15 TEŞRİNİSANİ!

BÜTÜN RADYO

meraklılarının beklediği gündür. Çünki herkesin bahsettiği yeni

PHILCO
radyoları bu tarihte geliyor.

Türkiye

Şişe ve cam fabrikaları

Anonim Sosyetesinden:

Şimdiye kadar İş hanında ve Paşabahçe fabrika merkezinde bulunan bürolarımız 1/11/936 tarihinden itibaren Bahçekapı 1 inci Vakıf han 4 ncü kat 43 ilâ 49 numaralı odalara taşınmıştır.

Sayın müşterilerimize saygılarımızla bildiririz.

ADEMİ İKTİDAR
ve BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri — Her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin)

İŞ BANKASININ
MEMLEKETDE KURDUĞU
TASARRUF ABİDESİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 14350 lira olan 70 ton karbit 18/11/936 çarşamba günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1067 lira 25 kuruşluk muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmî gazetenin 7/5/936 G. 3297 No. lu nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinde, Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılmaktadır. (2580)

Edirne Kültür Direktörlüğünden:

Cinsi	Azı	Çoğu	Fi.	İlk teminatı	Kırdırma tarihi	saati
İskarpin	190	230 çift	325	63,50 L.	5/11/936	14
Çorap	380	460 »	55	19,00 »	»	»

Edirne Kız öğretmen okulu talebesine lüzumu olan cins ve miktarları yukarıda yazılı iskarpin ve çoraplar 20/10/936 tarihinden itibaren 15 gün müddetle açık kırdırmaya konulmuştur. Vermeğe istekli olanların şeraiti öğrenmek üzere her gün okulu idaresine ve kırdırmaya iştirak için belli gün ve saatte dairemizde toplanacak komisyona baş vurmaları ilân olunur. (2464)

Yaşadığımız ekonomi devrinde size pahalıya mal edilmek istenen nasihatları şüpheli görünüz.

Her nerede ve her hangi bir saatte Krem Pertev'i kullanabilirsiniz. Yarım saat zarfında o tesirini göstermiştir, bile.

Krem Pertev'in yarım asırlık şöhreti asılsız değildir. Yüzbinlerce kişiden Krem Pertev hakkında samimi kanaatlerini sorabilirsiniz.

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası

KADINLAR İÇİN

Şayanı hayret bir müjde

Bir doktorun cazip keşfi

Solmuş ve buruşmuş bir cilde gençliği iade ediyor

Viyanada bir tıp mecmuası, dünyayı hayrette bırakacak fennin son zaferini ilân ediyor. Buruşuklukların yalnız sebebi zuhuru değil, izale çaresini de bulmuşlardır. Anneler, hattâ büyük anneler, artık gençlik zamanlarındaki taze ve açık tenlerine kavuşabilirler. 50 ve 60 yaşlarında olan kadınlar, gençliklerindeki yumuşak ve buruşuksuz bir cilt teminine muvaffak olabilirler. Buruşukluklar, ihtiyarladığımız vakit zuhura gelir, cilt; bazı canlı ve besleyici unsurları kaybeder. Bu unsurlar, şimdi kemali itina ile intihap edilmiş genç hayvanlardan istihsal edilmektedir. Bunlarla cilt beslendiği takdirde tazeleşir ve gençleşir. İşte; Viyana üniversitesinde profesör Dr. Stejskal idaresinde yapılan keşfin şayanı hayret semereleri bu profesörün keşfinin münhasıran istimal hakkı Tokalon müessesesi tarafından büyük fedakârlıklarla temin edilmiştir.

«Biocel» tabir edilen canlı hüceyreler hülâsası, yalnız pembe rengindeki Tokalon kreminde bulunur. Hastanelerde 60-70 yaşlarnıdaki kadınlar üzerinde yapılan tecrübelerde altı hafta zarfında buruşukluklarının tamamen zail olduğu görülmüştür. Her akşam yatmazdan evvel yegâne cilt unsuru olan pembe rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siz uyurken, o, cildi besler ve gençleştirir. Serian buruşukluklar izale olur ve bir kaç hafta zarfında daha genç görünmüş olursunuz. Gündüz için (yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siyah benleri eritir, açık mesameleri kapatır ve en sert cildi yumuşatır, beyazlatır ve gençleştirir.

Tasfiye halinde
Türkiye Millî
Sigorta Şirketi

TASFİYE HEYETİNDEN

Üçüncü ilân

Merkezi İstanbulda Galatada Voyvoda caddesinde 16 numaralı Türkiye Millî hanında kâin Türkiye Millî sigorta şirketinin fevkalâde olarak toplanan umumî heyetince tasfiyesine karar verilmiş olduğundan mezkûr şirkette sigortalı veya sair suretlerle alacaklı sıfatile matlûp iddiasında bulunanların ticaret kanununun 445 inci maddesi hükümleri dairesinde bir sene zarfında tatil günleri hariç olmak üzere hergün iş saatlerinde Galatada Voyvoda caddesinde Türkiye Millî hanındaki tasfiye heyetine müracaatle vesikalarını ibraz suretile iddialarını kayid ve isbat ettirmeleri lüzumu ilân olunur.

Bizzat gelmiyenler taahhüdlü mektupla müracaat edebilirler. Bu suretle müracaat edeceklerin ellerinde bulunan vesikalar tarih ve numaralarını müracaat mektuplarında tasrih etmeleri icab eder.

TASFİYE HEYETİ

istanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Ordu birlikleri için 13 bin daire hedefi, 9000 başlı daire hedefi, 13500 diz hedefi, 3000 göğüs hedefi, 30000 A. M. T. hedefi 10,000 H. M. T. hedefi 9200 daire model hedefleri 9-11-936 pazartesi günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltmeye konulmuştur.

Hepsinin tahmin bedeli 2569 liradır. İlk teminatı 192 lira 67 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (181) (2469)

★

Amirliğe bağlı müesseseler için 26500 kilo yufka 9/11/936 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 3643 lira 75 kuruştur. İlk teminatı 273 lira 28 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte kanunî vesikalarile komisyona gelmeleri. (183) (2471

★

Levazım âmirliğine bağlı müesseseler için 20 bin kilo ıspanak 15 bin kilo lahna 3/11/936 Salı günü saat 15 te Tophanede Satın alma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Tahmin bedeli 2155 liradır. Teminatı 323 lira 25 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (189) 2615)

★

Amirliğe bağlı müesseseler için 20 bin kilo kesme, 20 bin kilo çıbık makarna ile 8500 kilo arpa ve 5000 kilo tel şehriye 9/11/936 pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Hepsinin tahmin bedeli 11903 lira 75 kuruştur. İlk teminatı 892 lira 78 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri.

(182) (2470)

İstanbul Kız Öğretmen Okulu Satınalma Komisyonundan:

Erzakın cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli Lira K.	İlk teminatı Lira K.	Eksiltme şekli gün ve saati
Patates	3500			9/11/936 pazartesi saat
Yumurta	30000			
Kuru soğan	4000	970	72 75	10,30 da açık eksiltme
Kaymak	100			9/11/936 pazartesi saat
Süt	3500			
Kâse yoğurdu	3000			
Silivri yoğurdu	3000	1190	89 25	10,45 de açık eksiltme
Toz şeker	4000			9/11/936 pazartesi saat
Kesme şeker	4000	2280	171	11 de açık eksiltme
Blok maden kömürü	75 Ton			9/11/936 pazartesi saat
Tüvenan maden kömürü	250 »	4187,50	314 06	11,15 de açık eksiltme

1 — İstanbul Kız öğretmen okulunun yukarda miktarı muhammen bedellerile ilk teminat ve eksiltme gün ve saatleri hizalarında yazılı yiyecek ve yakacaklar eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme İstanbul Kültür direktörlüğü binasında Liseler muhasebeciliğinde toplanan komisyonda yapılacaktır. İsteklilerin şartnamede yazılı kanunî vesikalardan başka Ticaret odasının yeni yıl vesikası ve ilk teminatlarını belli gün ve saatte veya bir gün evvel okul idaresinden alacakları yazı ile liseler muhasebeciliği veznesine yatırmaları.

3 — İsteklilerin şartnameleri okul idaresinden görüp okuyabilecekleri ilân olunur. (2429)

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti iskân umum müdürlüğünden:

1 — Orta Anadolu vilâyetlerine yerleştirilen göçmenler için fennî şartnamesi dahilinde (5000) adet pullk imali eksiltmeye konulmuştur.

Bu pulluklara ait fennî ve idarî şartnameler Ankarada İskân umum müdürlüğnde ve İstanbulda İskân müdürlüğünde mevcut olup talipler resmî tatil günleri hariç olmak üzere her gün saat dokuzdan on yediye kadar bu şartnameleri alabilirler.

2 — Pazarlıkla ihalenin 10/11/936 Salı günü saat 15 buçukta Sıhhat Vekâletinde husus komisyonda yapılacağı. (2625)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Bahçekapıda 4 cü vakıf hanın kahveciliği 939 senesi Mayıs nihayetine kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konmuştur. İhalesi 9/T. sani/936 pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır. Şartnamesini görmek ve müzayedeye iştirak etmek isteyenler kıymeti muhammenesi olan «120» liranın seneliğinin % yedi buçuğu nisbetinde teminatı muvakkate akçesile birlikte Çemberlitaşta İstanbul Vakıflar başmüdürlüğünde Akarat kalemine gelmeleri. (2601)

HASAN MUSTAHZARATI

Eczacı Hasanın 1000 adet müstahzarı ne Avrupada ne de dünya tarihinde misli bulunmayan ve akla durgunluk getiren muazzam bir varlıktır. Türkiye Hasan müstahzaratile iftihar eder.

Kolonyası

90 derece halis Limon Çiçekleri

Adedi Krş.

Hasan Kolonyası küçük cep şişesi 1/24 litre 25
» » cep şişesi 1/16 » 40
» » küçük 1/8 » 70
» » orta 1/4 » 130
» » düz büyük şişelerde 150
» » büyük 1/2 » 250
» » » 1 » 500
» » cam kapaklı şişeler 1/8 » 100
» » » » » 1/4 » 175
» » » » » 1/2 » 275
» » fantazi kristal lüks kutu ile 300
» » fantazi kristal lüks kutu ile 400
» » » Top Kristal 1/4 175
» » » » » 1/5 150

Losyonları

Leylâk, Yasemin, Viyolet, Nerkis, Milflör, Revdor, Bahar çiçekleri. Çam, Origan lavanta çiçekleri

Hasan Losyonları küçük cep şişesi 1/24 litre 25
» » cep şişesi 1/16 » 40
» » küçük 1/8 » 70
» » orta 1/4 » 130
» » düz büyük şişelerde 150
» » büyük 1/2 » 250
» » » 1 » 500
» » » » » 1/4 » 175
» » camlı kapaklı şişeler 1/8 » 100
» » » » » 1/2 » 275
» » fantazi kristal lüks kutu ile 300
» » fantazi kristal lüks kutu ile 400
» » » Top Kristal 1/4 » 175
» » » » » 1/5 » 150
» » » » » 1/8 » 100
Hasan Eau de Quinin 70
Hasan Eau de Quinin büyük şişe 150
Hasan Eau de Lavante 70
» » » 150

Nesrin kolonya ve losyonları 75 derece

Limon çiçeği, Yasemin, Leylâk Divinya, Revdor, Şipr, Fujer, Fulya, Menekşe, Sünbül 90 derece lavand friksiyon

Nesrin Kolonya ve Losyonları 1/24 litre 15
» » » 1/16 » 20
» » » 1/8 » 35
» » » 1/4 » 60
» » » düz büyük şişeler 100
» » » 1/2 » 125
» » » düz büyük şişeler 200
» » » 1 » 250
» » » litre ile açık 250
» » » cam kapaklı şişeler 1/8 » 70
» » » » » 1/4 » 100
» » » » » 1/2 » 150
Tıraş Kolonya ve Losyonları 60 derece
Tıraş, tuvalet kolonya ve losyonları 1/8 litre 30
» » » » 1/4 » 50
» » » » 1/2 » 80
» » » »litre ile açık 150

Lavantaları

Lâle, Şipr, Divinya, Nergis, Violet, Milflör, Leylâk, Güller, Revdor, Origan, Yasemin, Krepdöşin, Neroli, Suar dö Paris, Pompador, Aşk gecesi, Dağ çiçekleri, Bahar çiçekleri, Kukaraca, Pupi, Zambak, Amber, Fulyalar, Cennet çiçekleri, Gençlik, Senkflör, Amorita, Kadıneli, Nadya, Fiyer, Şanel, Larumba, Müge, Karyoka, Florami, İskandal, Flördamur, Çiçek demeti.

Hasan Lavantası 100
» » 75
» » Orta şişeler 50
» » küçük 25
» » fantazi kristal şişeler 400
» » yuvarlak » » 300
Hasan Gülyağı halis saf 1 gramlık 40
» » » 5 » 175
» » » 10 » 300
Hasan Neroli esansı 1 gramlık 40
» » » 5 » 175
» » » 10 » 300

Sabunları

Adedi Krş.

Limon çiçeği, kolonya, Fujer, Roz, Acıbadem, Zambak, Anber, Lâvanta, Limon Misk

Hasan Tuvalet sabunları küçük 12½
» » » yuvarlak küçük 15
» » » yuvarlak küçük 25
» » » lüks 20
» » » » 30
Hasan Gliserin Sabunu 12½
» » » gül ve limon kokulu 30
» » » gül 20
Hasan Tıbbî Sabunları 15
Hasan Saç Sabunu 25
» » » üç misli 50
Hasan Tıraş Sabunu 30
» » » kutusuz 25
Hasan Tıraş Kremi 35
» » » kutusuz 30

Pudraları

Hasan Tuvalet Pudrası kutu 30
» » » 50
» » » 75
» » » büyük lüks 100
» » » paket 25
Hasan Tıraş Pudrası 20
» » » 30
» » » 40
» » » paket 15
Hasan Çocuk Pudrası 20
» » » paket 10
Hasan Talk Pudrası 500 Gr. kutu 40

Kremler ve briyantinleri

Hasan Kremi Yağsız Vazo Kar 50
» » » » » Acı Badem 50
» » » » » ve » » 20
» » » » » Tüp 20
Hasan Acı Badem Yağı Kremi Vazo 50
» » » » » Tüp 20
Hasan Yarım yağlı gece Kremi Vazo 50
» » » » » Tüp 20
Hasan Briyantin Yağlı 35
» » Büyük 60
» » Likit 40
» » Goma Yağsız 35
» » » » büyük 60
» » » » lüks 75
» » » » likit 50
» » » » » büyük 75

Ruj ve allıkları

Hasan Rujları sabit 60
» » açık 60
» » orta 60
» » koyu 60
Hasan Allık Brünet 35
» » Mandarin 35
» » Blondinet 35

Tıraş levazımatı

Hasan Tıraş Bıçakları 10 Aded 35
» » » 1 » 5
» » » 10 aded paslanmaz 50
» » » 1 aded paslanmaz 6
Hasan Tıraş Sabunu 30
» » » kutusuz 25
Hasan Tıraş Sabun Kremi 35
» » » » kutusu 30
Hasan Tıraş Pudrası 20
» » » 30
» » » 40
» » » paket 15
Tıraş Tuvalet kolonya ve losyonları 1/8 litre 30
» » » » 1/4 » 50
» » » » 1/2 » 80
» » » » litre ile 150
Hasan Tıraş Fırçası 100
» » » 125
» » halis blero 200
» » » » 250
» » » » 350
» » » » fevkalâde 600
» » » » » 1100
Hasan Tıraş makinası paslanmaz 100

Cilâ ve sürmeleri

Hasan Tırnak Cilâsı beyaz ve renkli 10
» » » 20
» » » 25
» » » 30
Hasan Tırnak Cilâsı Sedef 40
» » » » 60
Düsulvan Aseton 12½
Hasan Sürmesi (Sürmedenliğile) 20
» » Lüks Büyük 30
» » Paket 15

Saçlara aid müstahzaratı

Adedi Krş.

Hasan Şampuvan Tozu 10
Hasan Şampuvan Özü Likit 30
» » » » 50
Hasan Trihofil Saç Suyu 100
Hasan Saç Sabunu 25
» » » üç misli 50
Hasan Eau de Quinin 70
Hasan Eau de Quinin litre ile 150
Hasan Lüks Tarakları 35
» » » 50
» » » 75
» » » 80
» » » 90

Diş müstahzaratı

Hasan Diş Macunu Dantos 20
Hasan Diş Suyu 30
» » » Orta 60
» » » Büyük 100
Hasan Diş Fırçası 17½
» » » 26
» » » 35
» » » 42½
» » » 50
» » » 60
» » » 75
» » » fevkalâde 100

Kokulu suları

Hasan maimukattar 1 Kg. 25
» » 2 » 45
» » Büyük damaçanalarda 10
Hasan Çiçeksuyu 1 Kg. 40
» » 1/2 » 60
» » 1 » 100
Hasan Gülsuyu 1/4 » 40
» » 1/2 » 60
» » 1 » 100

Yağlar ve Esanslar

Hasan Gülyağı halis saf 1 Gramlık 40
» » » » 5 » 175
» » » » 10 » 300
Hasan Neroli Esansı 1 » 40
» » » 5 » 175
» » » 10 » 300

Haşaratı öldüren FAYDA

Fayda Hasan 1/4 litre 30
» » 1/2 » 50
» » 1 » 80
» » 5 » 350
» » 19 » Teneke 15 kilo saf 1000
» » 115 » Fıçı 92 kilo saf 6000
Fayda Hasan Pompa 65
» » » II ci 50
Naftalin özü 25

Fareleri öldüren FAR

Adedi Krş.

Far Hasan Fare Zehiri Macun 25
» » » » Kilo ile 800
» » » » Buğday 25
» » » » Kilo ile 800
» » » » İkisi bir arada 40

Muhtelif müstahzaratı

Hasan Gliserin 25 Gr. 10
» » 150 » 30
» » 300 » 50
» » 600 » 90
» » 1250 » 175
Hasan Leke Suyu 25
Hasan Çamaşır, Bulaşık, Cilâ Tozu 10
» » » » » Büyük 15
Hasan Granto Prezervatif 6 Adet kutu 50
» » » 1 » 10
» » » 6 » kutu ipekli 75
» » » 1 » 15
Hasan Gazoz özü 100 Gr. 30
» » » 250 » 50
» » » 500 » 90
» » » 1000 » 175
Hasan İhlamur Çiçeği 20
Hasan hasta dereceleri 50
» » » 100
Hasan Vazelin Tüp 12½
» » » Borike 12½
» » » Oksit dö zenk 12½
» » » Mantole 12½
Hasan Lanolin Tüp 12½
Demirhindi Özü Küçük 40
» » Orta 60
» » Büyük 100

Bikarbonat dö sut Küçük paket 5
» » 100 Gram 10
» » 250 » 20
» » 500 » 35
» » 1 Kilg. 60
Hasan Çocuk donları 1 numara 70
» » » 2 » 80
» » » 3 » 90

Hasan peynir mayası

25 Gramlık şişe 20
125 » » 35
350 » » 60
600 » » 80
750 » » 100

Ruhlar ve kokulu yağları

Hasan Nane Ruhu Küçük Şişe 25
» » » Cam kapaklı büyük 50
Hasan Melisa Ruhu Küçük Şişe 25
» » » Cam kapaklı büyük 50
Hasan Gülyağı halis saf 1 Gramlık 40
» » » » 5 » 175
» » » » 10 » 300
Hasan Neroli Esansı 1 » 40
» » » » 5 » 175
» » » » 10 » 300

Yağlar

Hasan Zeytinyağı nümunelik 10
» » 1/4 litre şişe 40
» » 1/2 » » 60
» » 1 » » 160
» » 1 » teneke 90
» » 2 » şişe 190
» » 7½ » teneke 500
Hasan Hüvil dö Parafin 75
» » » Küçük 50
Hasan Fıstık Özü Yağı 200
» » » » Küçük 100
Hasan Hindyağı halis 25 Gr. 15
» » » 50 » 20
Hasan Tatlı Bademyağı Küçük şişe 30
» » » Büyük şişe 50
» » » 250 Gram 100
Hasan Acı Bademyağı Küçük şişe 40
» » » Büyük şişe 60
Hasan Balıkyağı 1/4 Kg. 40
» » 1/2 » 60
» » 1 » 100
» » 2 » 190
Hasan Tereyağı 125 Gr. 20
» » 250 » 40
» » 1 Kg. 160

Glüten mamulâtı

Hasan Glüten Ekmeği 40
» » Bademli 60
» » Gevreği 60
» » Makarnası 1/2 Kg. 60
» » Unu 1/2 » 60
» » Şehriyesi 1/2 » 60
Hasan Diyabetik Çikolatası 25
» » » 6 lık kutu 125
» » » 12 » » 240
Hasan Brekfast Bisküvitleri Kilosu 250
» » » 1/2 » 130
» » » kutusu 35

Özlü hububat unları

Hasan Buğday Özü Nişastası 250 Gr. 20
» » » » 500 » 35
Hasan İrmik Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Beyaz Mısır Özü Unu 250 » 20
» » » » » 500 » 35
Hasan Çavdar Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Pirinç Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Patates Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Arpa Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Türlü Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Mercimek Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Bezelya Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Yulaf Özü Unu 250 » 20
» » » » 500 » 35
Hasan Badem Özü Unu 250 » 30
» » » » 500 » 50

Tıbbî müstahzaratı

Hasan Kuvvet Şurubu Küçük 60
» » » Büyük 100
» » » 1 Kg. 150
» » » 2 Kg. 250
Hasan Öksürük Pastilleri 30